

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
2. Gyermekkép	4
3. Óvodakép	5
4. Óvodai nevelésünk célja	8
5. A nevelés általános feladatai.....	11
5.1. Az egészséges életvitel alakítása.....	11
5.2. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása.....	22
5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés magvalósítása.....	29
6. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai	35
6.1. Játék.....	35
6.1.1. Szabad játék.....	35
6.1.2. Irányított játék.....	45
6.2. Mozgás.....	47
6.3. Külső világ tevékeny megismerése.....	52
6.4. Vers, mese.....	59
6.5. Rajzolás, mintázás, kézi munka.....	64
6.6. Ének, zene, énekes játék.....	68
6.7. Munka jellegű tevékenységek.....	72
6.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	77
7. Gyermekvédelem.....	81

8. Az óvodai élet megszervezésének elvei	84
8.1. Személyi feltételek.....	84
8.2. Tárgyi feltételek.....	86
8.3. Az óvodai élet szervezése.....	87
8.4. Az óvoda kapcsolatai.....	91
9. Érvényességi rendelkezés.....	97
10. Legitimációs záradék.....	98

1. Bevezető

Az óvodánknek helyt adó épület az 1900-as évek elején épült egy közel 3000nm- es ősfás kert közepén. A 2011-es átalakítást követően egy modern jól felszerelt gyermekparadicsomként kezdi meg működését.

A családok életviteli és nevelésben betöltött funkcióváltozása a köznevelési intézményekkel szemben egyre több elvárást támaszt. Ehhez igazodva, a magasan képzett felnőtt közösségünk munkája eredményeként korszerű, az új idők elvárásainak megfelelő óvodai - személyi és tárgyi- környezetet – kívánunk kialakítani, mely folyamatosan fejlődik, állja a mai élet kihívásait is.

Munkánk során figyelembe vesszük, hogy a természeti- és a társadalmi környezet, a közvetlen környezet a konkrét emberi kapcsolataival, mind formálja a benne élő embert. A nevelési folyamat szervesen és folyamatosan egymásra épülő, egyre bővülő rendszerek kibontakoztatása, a tevékenységek pedagógiaiilag céltudatos megszervezése, s irányítása egyénileg és a közösség formáiban. Komplex folyamat, hatnak benne biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek.

A pedagógusnak kötelessége szervezni, irányítani a nevelés folyamatát, melyben értékközvetítő szerepe is van, mely akkor hiteles, ha maga is azonosul vele. A közösségünkben dolgozók munkájában érvényesül

- az inkluzív -befogadó- pedagógiai szemlélet,
- az egyenlő hozzáférés elve, az esélyegyenlőség biztosítása, a hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd,
- az interkulturális szemlélet.

A nevelőtestületünk tagjai családias, szeretetteljes, nyugodt légkörben szeretnék a felfedeztetni a világot, melyben a legnagyobb csoda, maga a gyermek.

2. Gyermekképünk

Minden gyermek egyszeri és megismételhetetlen. Testi, lelki , értelmi adottságai, tapasztalatai,szükségletei, szociokulturális környezete egyéni.

Minden gyermeknek a neki megfelelő bánásmódot kell megkapnia , az emberi és a gyermeki jogainak , az egyenlő hozzáférés elvének tiszteletben tartása mellett.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy

- a saját ritmusának megfelelően éljen,
- ne legyen mindig tiszta és tökéletes,
- olyannak fogadják el, amilyen,
- az őt gondozók, ellátók felelősséggel bánjanak vele,
- tisztában legyen lehetőségeivel,
- az emberi méltósághoz,
- a términimumhoz,
- az elismeréshez és a dicsérethez,
- az érzelmi biztonsághoz és a bizalomhoz,
- a kiteljesedéshez és a felelősségvállaláshoz,
- a sikerhez, a hibázáshoz,
- az alkotáshoz , kísérletezéshez,
- a kommunikációhoz és az önkifejezéshez,
- az esztétikai érzelmekhez
- gondoskodáshoz, különleges védelemhez.

„Nyitott szemmel és nyitott szívvel „ fogadunk be minden egyes gyermeket, úgy, ahogy Ő létezik.

3. Óvodaképünk

Mi, az Ugri-Bugri Óvoda dolgozói egymás személyiségét tiszteletben tartjuk, egymás munkáját kölcsönösen megbecsüljük. Nevelő munkánkkal olyan óvodát alakítunk ki, ahol szeretetteljes légkör uralkodik, s ahol a befogadó attitűd természetes az óvodapedagógusok, a nevelést segítő munkatársak, a gyermekek és a szülők számára egyaránt, hiszen

„**3. §** (1) A köznevelés középpontjában a gyermek, a tanuló, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egységet alkotnak.

(2) A köznevelésben a nevelés és oktatás feladatát a gyermek szülei, törvényes képviselői megosztják a köznevelési intézményekkel és a pedagógusokkal. E közös tevékenység alapja a bizalom, az intézmény és a pedagógusok szakmai hitele.” Idézet: 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.

Az esélyegyenlőséget, az önazonosság megőrzését, ápolását, a multi-kulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét biztosítjuk.

Óvodánkban a gyermekek óvását, a gyermekek érdekeinek mindenek feletti érvényesítését minden dolgozó a legfontosabbnak tartja. A gyermek személyiségét az elfogadás, tisztelet, szeretet, bizalom övezi.

Óvodánkban hangsúlyos szerepet kap a szabad játék, amely a gyermek számára a legfontosabb. A gyermeki szükségletek kielégítése mellett, a képesség és készségfejlesztést a gyermeki személyiséghez igazodva valósítjuk meg.

Kiemelt nevelési elveink

- Nevelés optimális feltételeinek biztosítása.
- A gyermekek emberi méltóságának, jogainak biztosítása az óvodai

nevelés teljes eszközrendszerével.

- Az óvodáskorú gyermek alapvető tanulási formája az utánzás, ezért az óvoda dolgozóinak modell szerepe kiemelkedő jelentőséggel bír.
- Munkánkban állandóan kifejezésre jut a gyermekek tiszteletben tartása, a szereteten és elfogadáson alapuló magatartása, nagyfokú tolerancia.
- Elutasítása minden hátrányos megkülönböztetésnek minősülő tevékenységnek, amely a gyermekek akadályozását, zaklatását eredményezi, biztosítva az egyenlő hozzáférést.
- Feladatainak végrehajtása, döntéseinek meghozatala során a gyermekek mindenek feletti érdekeinek figyelembevétele.
- Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerének és tárgyi környezetének segítségével a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulásának előmozdítása.
- Intézményünk világnézeti és vallási kérdésekben semleges.
- Esélyegyenlőség biztosítása, gondoskodás és különleges védelem magvalósítása.
- Mindennapjainkban értéként jelenik meg a gyermek egyéni adottsága.
- A pedagógus legfőbb feladata a gyermeki személyiség fejlesztése, mely a különböző készségek, képességek, kompetenciák fejlesztése által valósulhat meg.
- Nemek társadalmi esélyegyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontása.

Programunkból adódó sajátos nevelési elveink, feladataink

- Kiegyensúlyozott, nyugodt légkör megteremtése, mely nevelésünk alapja.
- Meleg, szeretetteljes, minden gyermekre nyitott felnőtt modell.
- A gyermeki igények („testi-lelki-kognitív szükségletek”) kielégítése.
- Mozgáslehetőségek biztosítása, állandó lehetőségként áll a gyermekek rendelkezésére a mozgásfejlesztés eszköztára.
- Az óvodai tevékenységekbe integrált prevenciós, korrekciós torna biztosítása .
- Tevékenységek szervezése lehetőségekhez mérten a szabadban történik.
- Beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek részére csoportos foglalkozás szervezése óvodapszichológus közreműködésével.
- Állandó megújulással új módszerek, eljárások keresése.
- A kritikus készségek és képességek kompetencia-alapú kritériumorientált fejlesztése .
- Általános illetve speciális képességekkel bíró tehetséges gyermekek felismerése, s fejlődésükhöz a megfelelő érzelmi fejlődés biztosítása.
- Logopédiai szűrés és ellátás.

Szeretnénk, hogy óvodánk olyan hely legyen, ahol harmónia aranyoz be mindent.

Szeretnénk, hogy óvodánk külső-belső tere tágasságával határtalan szabadságot biztosítson ne csak a gyermekeinknek, de nekünk felnőtteknek is. Belső terünk legyen sokrétű, hogy a változatos, sokszínűségének megfelelően a tevékenységek is sokfélék lehessenek.

Legyen óvodánk olyan hely, ahol saját ritmusukban élhetnek a gyermekek, ahova, kiszakadva a rohanó időből, zsúfolt térből, jó bejönni és jó érzés ott maradni gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

4. Az óvodai nevelésünk célja

Az óvodás gyermekek testi-lelki-kognitív szükségleteinek hangsúlyozott kielégítésével, - mindenkor igazodva az egyéni fejlődési ütemükhöz, sajátosságaikhoz- a harmonikus-sokoldalú személyiségfejlődés elősegítése a szabad játék elsődlegességének érvényesítésével.

Az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki készségek, képességek, kompetenciák óvodai foglalkozásokba integrált tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlődésének közvetett és közvetlen megsegítése.

Az egészséges és környezettudatos életmódra való nevelés mellett az anyanyelvi-, az értelmi-, érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása kap helyet a mindennapjainkban.

A pedagógus legfőbb feladata a gyermeki személyiség fejlesztése, mely a különböző készségek, képességek, kompetenciák fejlesztése által valósulhat meg.

Mi a készség?

Öröklött és tanult rutinokból, egyszerűbb készségekből, ismeretekből szerveződő pszichikus rendszerek. A rutinok egy pillanat alatt működő, tudatosan nem kontrollálható pszichikus egységek. A sok ezer készség és a több tízezer rutin néhány tucatnyi képességgé, a képességek három általános és egy speciális kompetenciává szerveződnek. Ezek a perszonális, a kognitív, a szociális és a speciális kompetenciák. A speciális kompetenciák bizonyos részterületekhez, például a munka terén, meghatározott funkciókhoz szükségesek.

A személyes kompetenciák az egyén, a szociális kompetenciák a faj túlélését segítik.

A nyelvi kulcskompetencia valamennyi kompetencia fogalmi működésének feltétele, ezáltal a kultúrtechnikák (írás, olvasás) elsajátításának egyik fontos

alappillére. A kognitív kompetencia a többi kompetencia fejlődésének kritikus feltétele.

Milyen készségeket ölelnek fel az egyes kompetenciák?

<p>Személyes:</p>	<p><u>önvédő</u>: szabadság, önállóság, egészségvédelem, identitásvédelem, <u>önellátó</u>: önkiszolgáló, testi, művészetek, <u>önismerő</u>: önértékelő, önismerő, <u>önfejlesztő</u>: tanulás, önfejlesztés.</p>
<p>Szociális:</p>	<p><u>kommunikatív</u>: kontaktuskezelés <u>proszociális</u>: gondozás, nevelés, segítség, együttélés, érdekérvényesítés <u>együttélési</u>: csoportszervező,-működtető, rangsorképző,-kezelő, <u>érdekérvényesítő</u>: vezetés, együttműködés, versengés.</p>
<p>Nyelvi:</p>	<p>beszédértés, beszéd, olvasás, fogalmazás, beszédhanghallás</p>
<p>Kognitív:</p>	<p><u>tudásszerző</u>: tudásbefogadó, tudáskereső, <u>tudásfeltáró</u>: felfedező, alkotó, <u>gondolkodási</u>: konvertáló, rendszerező, kombináló, prediktív, <u>tanulási</u>: konstruáló, tároló.</p>

A sok ezer készség között azok a kritikus készségek, amelyeket elsajátítva valamely képesség, kompetencia vagy az egész személyiség fejlődésében meghatározó szerepet töltenek be.

Meg kell ismernünk a gyermek minden egyes kompetenciájának , képességének állapotát a szociális, a verbális, a kognitív és a testi oldalról is. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül , hogy a gyermek különböző testi és érzékszervi adottságai nem egyformán fejlettek , de együtt vannak jelen az adott megfigyelés idejében . Eredményességünk egyik feltétele a nyomon követéses mérés , illetve a diagnosztikus mérési rendszer alkalmazása. A gyermek eredményeit saját , előző eredményeihez viszonyítjuk. Majd egyénre szabottan , képességek szerint , az optimális használhatóság fele tartva készítjük el a fejlesztési tervét. A megvalósítás ugyanúgy minden részterületet felölelve, komplex módon történik, az állandósult tartósságú szint eléréséig tartó gyakorlással.

Ez a kompetencia alapú, kritériumorientált diagnosztikus, fejlesztő pedagógia célja, megvalósulása.

5. A nevelés általános feladatai

5. 1. Egészséges életvitel szokásainak megalapozása

Célunk

A nevelési hatások kedvező érvényesülését elősegítő környezeti feltételek megteremtésével a gyermekek mindazon szükségleteinek kielégítése, amelyek elősegítik növekedésüket, fejlődésüket, hozzájárulnak egészségük megőrzéséhez, jó közérzetükhöz, az egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakulásához.

Feladataink

Egészséges, biztonságos környezet kialakítása

A csoport életkorának megfelelően stabil, ill. kellően mobil darabokkal rendeztük be a termeket, lehetőséget adunk a bútorzat elmozdítására, variálására, kuckósítására. Az óvoda egész épületében minden, ami a gyermekeké, az elérhető a számukra. A szemléltető, dekoráló eszközöket szemmagasságban helyezzük el.

Csoportjainkban sok zöld növényvel díszítjük környezetünket, gondot fordítunk ápolásukra. Elérhető közelségükből eltávolítjuk a mérgező növényeket.

Gondoskodunk a zajártalom csökkentéséről, a gyermekek között kerüljük a hangerőt növelő zenét, hangos szót.

Szellőző rendszerünk biztosítja az állandó friss levegőt. Téli időszakban illóolajos párologtatással tesszük még kellemesebbé a levegőt. A folyosón állandó illóolajos diffuzor működik.

Rendszeresen felülvizsgáljuk a bútordarabok épségét, figyeljük, hogy méretük megfelel-e a gyermekek méretének. Ha szükséges biztosítjuk a gyermekek testméretéhez igazodó fektetőt, széket, stb. Törekszünk arra, hogy a mosdóban minden felszerelési tárgy mérete a gyermeknek megfelelő legyen, biztosítjuk mindenkinek személyes használati tárgyakat, melyeket jellel ellátva csak ők használhatnak. Cseréjüket, tisztításukat meghatározott időnként ellenőrizzük .

A gyermekek óvodai életének megszervezésénél minden területen fokozottan törekszünk a balesetek megelőzésére. A balesetveszélyt nem tartalmazó tárgyi környezet mellett megismertetjük a gyermekeket azokkal az általuk már felfogható szabályokkal, melyek a test épségének , egészségének megőrzését szolgálják. Ezen ismeretkörrel folyamatosan bővítjük a gyermek életkorának megfelelően.

Napirend

Napirendünk kialakításánál az óvodában eltöltött időt ésszerűen, szükségleteknek megfelelően osztjuk be. Napirendünk részben folyamatos és rugalmas.

Törekszünk arra, hogy az elsődleges szerep a szabad játéknak legyen.

Biztosítjuk a napirend és a heti rend során a feltételeket, hogy a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek megfelelő teret kapjanak, és megfelelő időtartamúak legyenek.

Az óvodai napirend kialakításánál az önkiszolgáló tevékenységeknek elegendő időt biztosítunk, törekszünk a folyamatosságra.

A várakozási időt igyekszünk kiküszöbölni.

Tárgyi feltételek megteremtése

Megteremtjük az önálló feladatvégzés feltételeit, biztosítjuk a gyermekek gondozási feladatnak elvégzéséhez szükséges eszközrendszert. Azok tisztántartásáról, cseréjéről folyamatosan gondoskodunk.

Az óvoda udvarának kialakításánál szempontunk az árnyékos, napos részek kialakítása, változatos terepű udvar, melyben helyet kap a homokozó, a kerti kút, kinti foglalkozás megtartására alkalmas szaletli, az udvari mosdó, és a wc is.

Az egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése

Biztosítjuk, hogy óvodánk külső és belső környezetének higiénája mindig kifogástalan legyen.

Kiemelt figyelmet fordítunk az óvodában megbetegedett gyermekek elkülönítésére, megszervezzük felügyeletüket, de emellett támaszt nyújtunk, bátorítjuk a nehéz percekben. Gondoskodunk a szülők haladéktalan értesítéséről.

A takarítási rend szerinti előírásoknak megfelelő időközönként biztosítjuk az eszközök, játékok fertőtlenítő tisztítását. Rendkívüli esetekben, fertőző megbetegedés esetén alkalomszerűen is elvégezzük ugyanezt. Szükség esetén a gyermekek fertőtlenítővel történő kézmosását is megszervezzük. Figyelemmel kísérjük a gyermekek egészségi állapotát.

Igyekszünk a szabadban töltött tevékenységek számát gyarapítani. A szabadban a személyi és tárgyi feltételek megteremtésével biztosítjuk az életkornak megfelelő különböző mozgásformák, gyakorlatok, játékok, sport tevékenységek lehetőségét.

Zenés, játékos, prevenciós és korrekciós tornát építünk be a mindennapos mozgás megvalósításába, fejlesztőpedagógus segítségével.

Óvodapszichológus nyújt segítséget a beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek illetve szüleik részére , és lelki nevelési feladatainkban együttműködik velünk.

A gyermekek gondozása

Figyelembe vesszük az otthonról hozott szokásokat, tekintettel vagyunk a gyermekek eltérő szintű igényeire. Tapintatosan kezeljük a gyermekek egészségügyi szokásait. Segítjük, támogatjuk a gyermekek önállósági törekvéseit, az önkiszolgáló tevékenységük elvégzésében, bátorítjuk az egyéni kezdeményezést.

Verbális megnyilatkozásaink a gyermek számára érthető, világosak, a szituációt, tevékenységet magyarázó.

Mozdulataink, gesztusaink türelmet, elfogadást sugároznak. Ösztönözzük, de nem sűrgetjük a gyermekeket az önellátáshoz szükséges feladatok ellátására, segítjük önállósági törekvéseiket.

A gondozási tevékenységek elvégzése során szeretnénk, hogy a gyermekek a folyamatos gyakorlás, ismétlés segítségével ismernék meg testrészeiket, a testápoláshoz szükséges eszközök használatát, nevüket, az öltözködés során használt kifejezéseket, ruhákat, étkezéssel kapcsolatos fogalmakat.

Megláttatjuk a gyermekekkel a gondozási tevékenységek és a környezeti hatások közötti összefüggéseket.

A gondozási tevékenységünket állandóan és következetesen verbális megerősítés kíséri.

Az egészséges életvitel, környezettudatos magatartás szokásainak megalapozása

Táplálkozás:

Kapcsolatot tartunk az ételmezést biztosító vállalattal, megosztjuk velük tapasztalatainkat, továbbítjuk kéréseinket a korszerű étkeztetés érdekében. Biztosítjuk cukorbeteg, ételallergiás gyermekek megfelelő étkezését is.

Az étkezés szokásainak kialakulásához megfelelő időt, támogatást biztosítunk, legfőbb elv a türelem. Étkezés megszervezése során törekszünk a kulturált, ízléses környezet biztosítására. Biztosítjuk egész nap során a lehetőséget az igény szerinti folyadékfelvételhez. Az étkezések időpontját mindig azonos időpontban határozzuk meg. Mindig ellenőrizzük a táplálék minőségét.

(hőmérséklet, íz). Példánkkal

a gyermekeket kulturált viselkedésre készítjük.

Az eszközök használatának különböző szintjét tartjuk természetesnek, érvényesítjük a differenciált segítségnyújtás gyakorlatát.

Sosem erőltetjük enni-ivó elfogadását, igyekszünk megkedveltetni azokat, de sosem erőltetjük a gyermekre elfogadásukat.

Bíztatjuk, hogy jelezzék igényeiket, bátran elmondhassák, ha bizonyos ételeket nem szeretnék elfogyasztani.

Az önállóan nem evő gyermeket segítjük, biztosítjuk támogatásunkról. Technikai kivitelezés hiányossága (mozgáskoordináció hiánya, helytelen otthoni táplálkozás) miatt nem maradhat éhes egy gyermek sem.

Minden önállósági törekvést támogatunk, erősítünk, készítjük a gyermeket minél önállóbb étkezésre.

Az étkezésben beálló változásra figyelünk. Időt adunk a természetes helyreállásra, a hosszabb ideig fennálló problémát (étvágytalanság, fokozott

folyadékfelvétel, indokolatlanul sűrű wc. használat, falánkság, hányás)
megbeszéljük a szülővel.

Testápolás:

Testápolásra irányuló tevékenységünk csak jó közérzetet eredményezhet, a kellemetlenség kiküszöbölése a célunk. Testápolási szokásokat alakítunk ki, mint a rendszeres, szükség szerinti kéz, arcmosás, nyáron a láb lemosása, a permetező vízfürdőzés biztosítása. Tevékenységünket mindig megerősítő, bátorító verbalitás kíséri.

A fogmosások számát napi 3× határozzuk meg, játékosan, kedvesen vezetjük be az a fogkefétől undorodó gyermek életébe a fogmosást. A helyes fogmosási technikát elsajátíttatjuk a gyermekekkel.

Öltözködés:

Az öltözködés területén kialakítjuk az igény szerinti öltözködés szokását, igyekszünk az öltözködést a hőmérséklettel szinkronba hozni.

Az öltöző rendjének megtartását szorgalmazzuk: minden dobozban, fogason ugyanazon a helyen legyenek a gyermekek által használt ruhadarabok.

Pihenés:

Délutáni csendes pihenő alatt gondoskodunk a csoportszoba átrendezéséről, hogy a gyermekek ágya mellé szék férjen, amire elhelyezhetők a gyermekek ruhái. Szellőztetéssel, sötétítéssel gondoskodunk a megfelelő körülményekről. A zavaró külső ingereket kizárására törekszünk, a tökéletes, harmonikus nyugalom megteremtése mellett a gyermekek biológiai szükségleteinek kielégítésével is a nyugodt pihenést célozzuk.

Meséléssel, relaxációs zenével segítjük a gyermekeket az ellazulásban. A kisebb alvásigényű gyermekeknél egy órás pihenés után csendes tevékenységet (mesekönyv nézegetés) biztosítunk.

Környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások:

Jó példával járunk elől a környezettudatos magatartás terén: aktívan gyakoroljuk a szelektív hulladékgyűjtést, megvalósítható tevékenységként mutatjuk be azt. Együttműködünk a helyi településellátó szervezettel. A családok életvitelébe is igyekszünk „belopni „ a szelektív szemétgyűjtés, az újrahasznosítás , az energiatakarékosság lehetőségeit.

Megismertetjük az energiatakarékosság fontosságát a gyermekekkel: elzárjuk a vízcsapot, gyűjtjük az esővizet locsoláshoz, lekapcsoljuk, kikapcsoljuk a nem használt elektromos készülékeket.

Udvarunkon külön kis tankertet alakítunk ki, ahol a gyermekek megismerhetik a különböző növények gondozását. A különböző növényi hulladékot komposztáljuk.

Testi képességek, harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

A csoportszobában biztosítunk mozgásra inspiráló helyet, eszközöket, pl. , karika, labda, szőnyeg stb. Ezeket a gyermekek érdeklődésének megfelelően válogatjuk.

Az udvaron lehetőséget biztosítunk mászókézésra, kiegészítjük azokat csúszdával, egyéb szerekkel. Elegendő számú labdát, karikát biztosítunk.

Az udvaron biztosítjuk a sokrétű mozgáslehetőséget. Választási lehetőséget adunk a szervezett vagy szabadon választott tevékenységek között.

A tervezett mozgásfejlesztő programon kívül megszervezzük, és kihasználjuk a roller, a szánkózás, az úszás adta lehetőséget. Keressük a megfelelő helyet a kerékpárok, a görkorcsolyák használatához, úgy, hogy minél kevesebb legyen a baleseti lehetőség, s a nyugodtabb játéktevékenységeket ne zavarják.

A gyermekekkel való együttélés során megfigyeljük, felfedezzük azokat a rendellenességeket, melyek a gyermek mozgásában, viselkedésében jelentkeznek. A megfigyelésre és a szülővel együtt felállított anamnézisre építve egyéni fejlesztési tervet készítünk a pszichológussal és a fejlesztő pedagógussal együttműködve.

Különbéle népi-, mozgásos játékokat tanítunk a gyermekeknek, néptánc bemutatását, a gyermekek bevonásával szervezzük.

A gyermekeknek életre szóló élményeket, előnyöket, különleges fejlődési lehetőségeket biztosítunk a sportolás által. Életkoruknak megfelelő sportágat és edzésprogramot ajánlunk a gyermekek számára.

A kiemelkedő testi – mozgásos képességek birtokában lévő tehetséges gyermekek megfelelő érzelmi fejlődését biztosítjuk.

A gyermek mozgását csak akkor korlátozzuk, ha az önmagára, vagy társaira veszélyes lehet, vagy zavarja a többiek tevékenységét.

A szülőkkel, óvodapedagógus és nem pedagógus kollégákkal való együttműködés

Együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal a gondozás folyamatában kapcsolatokat építünk a gyermekekkel, segítjük önállósági törekvéseiket.

A különleges táplálkozási igényű gyermekek esetében a szükségletek felméréseivel, a lehetőségek felkutatásával, a szülőkkel való szoros együttműködéssel nyújtunk segítséget.

Lehetőség szerint gyermekek egészségéről naponta tájékoztatjuk a szülőket. Ehhez a dajkával való együttműködésünk, a közösen kialakított véleményünk biztosít alapot.

Lehetőség szerint kiegészítjük a központi étrendet programunknak megfelelően több gyümölccsel, zöldséggel, salátával, frissen préselt gyümölcslével.

A lábbeli használatában felvilágosító munkát végzünk, kérjük a szülőket az egészséges óvodai cipő lehetőség szerinti biztosítására.

A mozgás megszerettetésébe bevonjuk a családot, olyan lehetőséget teremtünk, ahol a mozgás öröme a főszereplő.

A speciális gondozó, prevenciós, korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátását megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel együttműködve végezzük.

Nevelő műhely nevű beszélgető, segítő kört hoztunk létre a szülők segítésére, nevelési kérdésekben. Minden hónapban egy új, a szülők számára problémás kérdést beszélünk át, igyekszünk minél több szakmai segítséget nyújtani.

Anyanyelvi nevelés megvalósítása a gondozás folyamán

Kihasználjuk azt a lehetőséget, hogy a gondozási tevékenység fokozza a gyermekek beszédaktivitását, közlékenységét.

Támaszkodunk arra, hogy a gondozás alkalmat ad a bensőséges együttlétben kialakuló beszélgetésre, a legkülönbözőbb beszédformák gyakorlására, a beszédfordulatok alkalmazására.

A spontán beszédhelyzetekben az udvarias viselkedés verbális kifejezéseinek megtanulásával, a szókincs bővítés lehetőségeivel, a kifejező mozgásokkal, a nonverbális kommunikációval, a beszéd prosódiai elemeinek gyakorlásával mind fejlesztjük a kommunikációs képességeiket.

A beszédhelyzetekben a nyelvi kommunikációs formák gyakorlását valósítjuk meg

Például: a megszólítás udvarias formáival, a cselekvésre felszólítással, a szóbeli instrukciókkal, az együttes tevékenységekhez kapcsolódó modellnyújtással, az utánzásra késztetés verbális kifejezéseivel, a ténymegállapítással, közléssel, a kéréssel, a buzdítással és a dicséret különböző verbális megfogalmazásaival.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- önállóan étkeznek kanállal, villával, késsel
- az evőeszközöket helyesen fogják, igényesek az asztal rendjére, tisztaságára
- az étkezési szokásokat ismerik, és betartják
- önkiszolgáló tevékenységük önálló
- önállóan a szokásoknak megfelelően mosnak kezet, fogat
- ügyelnek ruhájuk és a fürdőszoba tisztaságának megőrzésére

- fogmosáshoz szükséges eszközöket tisztán tartják
- önállóan fésülködnek, szükség esetén kérik a felnőtt segítségét, szükség szerint
- önállóan a szokásoknak megfelelően használják a wc.-t
- önállóan a szokásoknak megfelelően használják a zsebkendőt
- önállóan a szokásoknak megfelelően öltözködnek, öltözetük rendezett
- önállóan rendet tartanak a szekrényükben
- cipőkötésük önálló

5.2. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

Célunk

„A gyermekek érzelmi és akarati tulajdonságaik életkori sajátosságainak megfelelő, tudatos fejlesztése révén erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket neveljük.”

Feladataink

A beilleszkedés elősegítése

Felismerjük az óvodába érkező gyermekekhez közelítő utat. Kialakítunk a szülővel egy olyan szintű együttműködést, amely megkönnyíti a gyermekek óvodába történő beilleszkedését. Részletekre is kiterjedő anamnézist állítunk fel. Lehetőséget, időt biztosítunk a beszoktatáshoz.

Megbeszéljük a szülővel, milyen módon szeretnék a gyermek óvodai életét megkezdeni. Személyre szabott lehetőség ajánlásával kezdünk a beillesztéshez. A csoportba szervezésnél szempontunk, hogy a bölcsődéből együtt érkező gyermekek lehetőleg együtt maradjanak.

A beilleszkedés időszaka egyben a nagyon intenzív érzelmi kapcsolatok kialakulásának időszaka, s ebben az időben mindkét óvodapedagógus egész nap a gyermekekkel van támogató, vigaszt nyújtó, bátorító magatartással. Biztosítjuk azokat az eszközöket (otthonról hozott párna, maci, stb.) melyek a gyermeknek vigaszt nyújtanak, érezzék, hogy nem elszakítani akarjuk családjától, hanem életének része szeretnénk lenni.

Kiegyensúlyozott nyugodt légkör megteremtése

Törekszünk a derűs biztonságérzetet nyújtó, kiegyensúlyozott légkör kialakítására. Mindig modellként állunk a gyermekek előtt. Törekszünk arra, hogy az óvoda dolgozói azonos nézeteket valljanak, a gyermekekkel való bánásmód azonos legyen.

A gyermek-dajka kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze. Fordulhasson bizalommal segítségért a gyermek a dajka felé is. Gondozási tevékenységünket a meghitt gyermek-felnőtt kapcsolat alapozza meg.

Biztosítjuk a nyugodt, kellemes hangulatot a gondozási tevékenységek idején is. Törekszünk arra, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelő tevékenységet folytassanak, s ebben minden gyermek saját szándéka szerint vegyen részt. Megteremtjük az egymástól függetlenül és közösen végzett tevékenységek, valamint a szabad játék zavartalanságának feltételeit.

Különböző tevékenységek megszervezésénél figyelembe vesszük a csoport fejlettségi szintjét, segítjük továbbfejlődését. Biztosítjuk a csoport életének biztonságát, nyugalmaát az értelmes fegyelem kialakításával.

Olyan légkört teremtünk, amely elősegíti a baráti kapcsolatok kialakulását.

Erkölcsei magatartás, erkölcsi szokások megalapozása

Az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás és normarendszer megalapozására is gondot fordítunk.

Az erkölcsi tulajdonságok, szociális készségek és képességek, attitűdök, azaz kompetenciák fejlődéséhez a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszert alakítunk ki a mindennapokban.

Biztosítjuk a tevékenységeket az interakciós kultúra és az értékrend megalapozása érdekében.

Támogatjuk az együttérzés, önzetlenség, figyelmesség az együttműködés kezdeti jeleit, éreztetjük elvárásunkat a gyermekekkel.

Kiaknázzuk a mese, vers, dramatizálás nyújtotta lehetőségeket .

Az egyes gyermek személyiségfejlődésének elősegítése

Hangsúlyosnak tartjuk az önállóság, segítőkészség, önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, kialakítását. Erősítjük a kitartást, akaratot, amelyek megalapozzák a feladat- és szabálytudat kialakulását.

Differenciált , mindig önmagához viszonyított értékeléssel támogatjuk a gyermekek önértékelésének fejlődését.

Segítjük az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvések kibontakozását.

Biztosítjuk a lehetőséget az otthon szerzett tapasztalatok feldolgozására, az e során megjelenő élménytartalmat tapintattal kezeljük.

A kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekek - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, illetve kiemelten tehetséges gyermek – esetében a pszichológus, a fejlesztő pedagógus közreműködésével egyéni fejlesztési tervet dolgozunk ki, a szülővel együttműködve. Törekszünk a gyermekek pozitív énképének alakítására értő figyelemmel, az érzelmek gyógyító erejével, viselkedésrendezéssel, a drámajáték eszközeivel.

Társas kapcsolatok fejlődésének elősegítése

Mint a gyermekközösség irányítói egyben modellek vagyunk a csoport kapcsolatainak alakulásában. Viszonyunk a közösséghez egyértelmű, ne értsék félre szándékainkat, értékítéletünket a gyermekek, így könnyítjük meg a gyermek azonosulását a helyes értékrenddel, amelyet közvetítünk.

Erősítjük a gyermekek társakkal való együttműködésük során alakuló tulajdonságaikat, új magatartásmódokat, viselkedési szokásokat.

Homogén csoportban is ösztönözzük a gyermekeket, hogy egymástól is kérjenek segítséget, ill. segítsenek egymásnak.

Szeretnénk elérni, hogy minden gyermek belátásból, érzelmi elfogadásból időnként egyéni érdekeit alá tudja rendelni a csoport érdekeinek.

Szem előtt tartjuk, hogy a közösség fejlődése a csoport tagjainak a tevékenységétől, valamint a gazdagodó társas kapcsolatoktól függ.

Törekszünk a többi csoporttal jó kapcsolat kialakítására.

Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás

Fontosnak tartjuk kialakítani, hogy a gyermekek elfogadják társaik esetleg külső, belső különbözőségét. Hangsúlyozzuk kapcsolattartásukban a türelmet, a bizalmat, az elismerést, segítséget nyújtunk annak, akit társai miatt sérelem, bántás ér, és annak is aki okozta.

A gyermek kapcsolatainak alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Kialakítjuk azt a szokást, hogy a csoport tagjai figyeljenek egymásra, vegyék tudomásul társaik jelenlétét, bele tudják élni magukat társaik helyzetébe.

Biztosítjuk a nap folyamán, hogy a barátok együtt játszhatnak, bizonyos tevékenységeket együtt végezzenek, egymást választhassák.

A kapcsolattartásnál használtatjuk, gyakoroltatjuk az udvariasság nyelvi formáit (kérem, köszönöm, légy szíves) és a nem nyelvi megnyilvánulásokat.

A gyermekeket szociális érzékenységre, a különbözőségek elfogadására neveljük.

Hagyományaink, ünnepeink

Az ismétlődő közös örömteli tevékenységeink a csoportok és az óvoda hagyományrendszerébe épülnek, mélyítik az összetartozásunk élményét. A szülőföldhöz való kötődés kialakításánál, az ünnepek előkészítése, megszervezése során figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. Keressük azokat a megoldásokat, melyek segítségével ünnepeink a gyermekek számára érthető módon kerülnek feldolgozásra. Ézelmi állásfoglalásunkkal, lelkesedésünkkel, hozzáállásunkkal, e területen is értékeket közvetítünk. A csoportokban kialakított hagyományok mellett nagy jelentőséggel bírnak az óvodai szintű, közös ünneplések. Közösségépítő táncbáz, közös műsor, kirándulás megszervezésével az együttesség élménykovácsoló erejét a hétköznapokban is érezhetjük.

Ünnepeink:

Születésnap - Csoporton belüli megünneplés

Tanév elején- ismerkedő piknik az új és régi gyerekeknek és szüleiknek

ŐSZ - Mihály-napi vásár - a gyermekek és szüleik közös kézimunkájának csere-beréje

TÉL

Mikulás - A délelött folyamán megszervezendő ünnep

Advent - Folyamatos készülődés a csoportokban

Karácsony - Zárt és / vagy nyitott ünnep, óvónői döntés alapján

Farsang - Egész napos zárt ünnep

Kiszeégetés - Csoportonként megszervezendő program

TAVASZ

Nőnap - Csoporton belüli megemlékezés

Március 15. - Óvodai megemlékezés

Húsvét - Folyamatos előkészületek, hagyományőrzés, locsolkodás

Anyák napja - Óvónő döntése alapján , nyitott vagy zárt ünnep

Évzáró - - Ballagás, nyílt ünnepély

Az anyanyelvi nevelés megvalósítása

Segítjük a gyermekeket abban, hogy érzelmeiket a megfelelő módon fejezhessék ki, ehhez az emóciókat kifejező megfelelő nyelvi szókincs és nonverbális eszközök alkalmazásával nyújtjuk mintát, segítséget.

A megszólítás, kérés, köszönés formáit sajátíttatjuk el a gyermekekkel.

Probléma, vagy konfliktushelyzet esetén motiváljuk a gyermekeket a minél pontosabb megfogalmazásra a „mi történt?” kérdésre.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- szívesen járnak óvodába, felszabadultan tevékenykednek társaikkal, együttműködők
- társaiktól, felnőttektől megfelelően kérnek, köszönnek meg, köszöntik, szólítják meg
- tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival

- értelmileg, érzelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását
- megjelenik a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek
- a kialakult szokások a gyermekek igényévé válnak
- konfliktus megoldási technikákat ismernek, alkalmaznak
- a megkezdett tevékenységet befejezik, képesek a közös, kooperáción alapuló tevékenységre, vállalkoznak önálló véleményalkotásra
- közös tevékenységben képesek fölé vagy alárendelt szerepet vállalni
- figyelnek társaikra, gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt szívesen segítenek
- tolerálják társaik különbözőségét, a más viselkedést
- önállóságuk, önfegyelmeik életkoruknak megfelelően kialakult
- szociális érettségük megfelelő

5. 3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása:

Célunk

A három-hétéves gyermekek beszédészlelésének, beszédmegértésének fejlesztése változatos módszerekkel, anyanyelvi játékokkal, különböző tevékenység-formákkal, spontán beszédhelyzetekkel beszédaktivitásuk fokozása, beszédkedvük megtartása, nyelvi és kommunikációs képességeik kibontakoztatása az iskolaérettség követelményeinek megfelelően. Az anyanyelvi fejlettség és az intelligencia, a képességek, a gondolkodás között szoros korrelációk vannak. A gyermekek pszichikus funkcióinak differenciált fejlesztése, tapasztalatainak rendezése, érzékelésük, észlelésük, megfigyelésük, figyelmük, emlékezetük pontosítása, fantáziájuk gazdagítása.

Feladataink

Az anyanyelvi fejlesztést valamennyi tevékenység során megvalósítandó feladatnak tekintjük.

Fontos feladatunk az életkori beszédhibák kialakulásának megelőzése, felismerése, korrekciója, az élettani beszédhibák javítása szakemberrel való együttműködés alapján.

Megteremtjük a gyermekek beszédfejlődésének feltételeit: derűs, nyílt óvodai légkör biztosításával, pedagógusi mintaadással, rugalmassággal, zajszint csökkentésével a hallásfejlesztéshez. Tág teret biztosítunk a gyermekek spontán megnyilatkozásához.

A beszédkapcsolatokban mindig, mint türelmes hallgató vagyunk jelen, gyakran kezdeményezünk beszélgetést a csoporttal, és az egyes gyermekkel, törekszünk arra, hogy mesében, versben, dalban ne maradjon olyan

kifejezés, amelyet a gyermekek nem értenek. Törekszünk arra, hogy a magyarázatunk mindig legyen érthető, világos, kötődjön a gyermek meglévő tapasztalataihoz. Differenciált elismeréssel, dicsérettel, biztatással növeljük a gyermekek önbizalmát. Biztatjuk a gyermekeket élményeik, gondolataik mind pontosabb megfogalmazására. A beszédhelyzetekben tekintettel vagyunk a gyermekek egyéni fejlettségére, beszédfejlődésük ütemére.

Állandóan figyelemmel kísérjük a gyermek beszédfejlődésében bekövetkező fejlődést, változást.

Az anyanyelvi és értelmi képességek és készségek fejlesztése

Beszélő környezetet biztosítunk, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, a javítgatás elkerülésével. Elfogadtatjuk a csoport tagjaival a beszédhibás gyermekeket.

Olyan szituációk sorozatát biztosítjuk, amelyek a gyermeket beszédre készítetik, kérdéseinkkel fejlesztjük kifejezőképességüket, gondolkodásukat.

Minden alkalmat kihasználunk a nap folyamán, hogy a gyermekkel verbális kapcsolatba kerüljünk. Változatos játékkal, élményekkel és saját példánkkal alakítjuk a gyermekek megfelelő hanghordozását, bővítjük szókincsüket.

A szociokulturális háttér figyelembe vételével valósítjuk meg differenciáltan az anyanyelvi és értelmi készség/képességfejlesztést.

Fejlesztjük a beszédészlelést, beszédértést és a szóbeli emlékezetet, a társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszédet a tevékenységi területeken.

A beszédfejlődésben lemaradt gyermekeket az elért színtről elindulva erősítjük meg, fokozottan törekszünk a helyes verbális minta adására.

Különös figyelmet fordítunk a gyermekek beszédében megjelenő rosszul képzett hangra, eltérő beszédritmusra, helytelen artikulációra.

Differenciáltan támogatjuk a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekeket a magyar nyelv elsajátításában.

Minél több lehetőséget keresünk a gyermekek tevékenységgel történő beszédgátlásának oldására.

Konkréten megjelenő feladataink a nyelvi-kommunikációs nevelés folyamán:

A gyermek beszédfejlesztésének megkezdése előtt szükséges megvizsgálunk, illetve megvizsgáltatunk a hibátlan beszédszervek meglétét, a hallóapparátus tökéletes működését, a többi analizátor megfelelő működésének meglétét, illetve az idegrendszeri működések meglétét. A látási-hallási, látási-tapintási impulzusok is kiemelkedő helyet kapnak a beszédfejlődés folytán.

A gyermek viselkedésében különböző auditív észlelési problémákra figyelmeztető jelek lehetnek a feltűnően halk beszéd, feltűnően hangos beszéd, feltűnően monoton beszéd, makacs pöszeség, amely tartós kezelés hatására sem javul, bizonytalanságot jelző viselkedés, más tevékenységnek fokozott figyelemmel való kísérése, gyakori visszakérdezés, túlzott ijedtség, ha a háta mögött megszólalnak, téves válaszok, érdektelen a mese iránt, csak a tévét szereti nézni, feltűnően figyeli a szájmozgást és a mimikát, verbális feladatoknál figyelemzavarok, motivátlanság.

A mindennapokba az irodalmi tevékenység tartalmához szorosan kapcsolódó módszerek - mint a mesemondás, a drámajáték, a dramatizálás, a bábjáték, az elbeszélés- mellé különböző anyanyelvi fejlesztő játékokat illesztünk be. Így jelennek meg a hallásfejlesztő játékok, a légzőgyakorlatok a helyes beszédlégzés elsajátításáért, a beszédszervek ügyesítésére szolgáló-, a

fonémahallást fejlesztő játékok, a mondatfonetikai eszközök használatának gyakorlása, a nem verbális kommunikációs játékok, a szókincsgyarapító és a mondat- és szövegalkotást fejlesztő anyanyelvi játékok a tevékenységeink között.

A gyermekek érdeklődésére, életkori sajátosságaira építve biztosítjuk a gyermekeknek a változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.

A gyermekek spontán szerzett ismereteit, tapasztalatait rendszerezzük, bővítjük, lehetőséget teremtünk a különböző élethelyzetekben való gyakorlásra.

A különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlás során fejlesztjük a gyermek értelmi képességeit: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, és kreativitás.

A játékoság alapelvét követve valósítjuk meg az értelmi képességek fejlesztését, figyelembe véve, hogy a gyermek mozgásfejlődése és a kognitív képességei szorosan összefüggnek. A tanulási képességeket meghatározó percepciós – észlelési- és perceptuomotoros funkciók fejletlensége, egyenetlen fejlődése, hiányos működése az ép idegrendszerű gyerekeknél is lemaradást okozhat . A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlődését támogatjuk :

- a vizuális észlelés területén az alak, forma, méret felismerését,
- az összetartozó részek értelmes egészként való felfogását (Gestalt-látás)
- figura-háttér észlelését,
- a térirányok helyes felismerését, megítélését,
- a vizuális információk sorba rendezésének képességét,
- a hallási észlelés területén a hasonló hangzók között az azonosak és eltérőek pontos megkülönböztetését,

- az adott hangok kiemelését,
- a hangok egymásutániségének felismerését,
- a látott, hallott információk összekapcsolásának képességét,
- a motoros visszaadást és koordinált mozgást és ezen belül a finommotoros koordinált mozgást
- a szem-kéz összerendezett működését.

A gyermek jó teljesítményéhez szükséges, hogy rövididejű vizuális-verbális memóriával is bírjon.

A szülőkkel, pedagógus és nem pedagógus kollégákkal való együttműködés

Törekszünk a család anyanyelvi kultúrájának megismerésére, igyekszünk felmérni a gyermek kiindulási szintjét.

Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetés fontosságára, a beszéd értelemfejlesztő, kapcsolaterősítő hatására.

Megfigyeljük a gyermekek beszédében, kiejtésében megjelenő hibákat, és kérjük a logopédus segítségét a beszédhibák esetében a szülővel együttműködve.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- aktívan használják szókincsüket, mely látványosan bővül, gyors az ismeretszerzés
- az elbeszélésük folyamatos, de lehet benne logikai hiba
- beszédkésztségük, hangsúlyozásuk életkoruknak megfelelő
- beszédüket az aktuális helyzetnek megfelelően az érzelmekkel, arcjátékkal, gesztusokkal kísérik
- képesek gondolataikat, élményeiket kifejezni, végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét, türelmesen várják társaik és óvónők közlését

- minden szófajt használnak, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak
- tisztán ejtenek minden hangot, szóbeli kifejezőképességük megfelelő
- ötleteiket megfogalmazzák, elképzeléseiket véghezviszik
- érdeklődőek, aktívak
- figyelmük szándékos, tartóssága, tartalma elegendő a tevékenység elvégzéséhez
- emlékezeti bevésés és felidézés szándékos, egyre pontosabb
- gondolkodásuk cselekvő szemléletes, képi, elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban.

6. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

6. 1. Játék

„A gyermeki játék spontán, szabadon választott, értelmes, minden külső kényszertől mentes sajátos öntevékenység. A gyermek szabad akaratára épül, benne és általa érvényesül önkifejezése legtípusabban és legsokoldalúbban.”

Célunk

A szabad játék elsődlegességének érvényesítése a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a szülők szemléletformálásával. A szabad játék pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása indirekt módszerekkel, a 3-7 éves korú gyermek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében.

6. 1. 1. Feladataink a szabad játékban

A megfelelő csoportlégkör biztosítása .

A nyugodt, harmonikus csoportlégkör alapját képezze a személyes támogató, elfogadó attitűdünk.

Fontos, hogy hangvételünk nyugodt, közvetlen legyen, összehangolt kommunikáció legyen jellemző.

Olyan környezetet alakítunk ki, melyben a gyermekek véleménynyilvánítása természetes, döntésük elfogadható. A játéktevékenységek során közösen

kialakított és fejlesztett szabályok könnyebb elsajátítása, betartása érdekében egy egységes jelrendszert működtetünk, mely alkalmazható az óvoda épületében és az udvaron egyaránt.

Figyeljük, és tapintattal kezeljük a játék során kialakult konfliktus helyzeteket, keressük a mindenki számára elfogadható megoldást.

Amennyiben lehetséges rábízuk a gyermekekre a megoldás keresését, és mérlegeljük a beavatkozás szükségességét. Ezzel is segítjük a gyermekek közti interakciók fejlődését, a megfelelő kommunikáció alakulását.

Segítjük a gyermekek önértékesítő törekvéseinek kibontakozását.

Biztosítjuk a nézelődést, válogatást, végül a legvonzóbb tevékenységbe történő belefogást, a gyermek az óvodában töltött egész idő alatt dönthet arról, hogy mit és hol kíván játszani.

A játékban megjelenő negatív tapasztalatok, agressziót vagy szorongást okozó játék megjelenése során jelenlétünkkel nyújtunk biztonságot a gyermekek számára. A játékban való személyes részvételünkkel igyekszünk bekapcsolni a bátortalan, félénk, vagy újonnan érkező gyermekeket, segítjük őket a tapasztalatszerzésben, figyelemmel kísérjük a beilleszkedés folyamatát. Erősítjük a gyermekekben az egymás játékának tiszteletben tartását, az egymáshoz való alkalmazkodás fontosságát.

Éreztetjük, milyen hatással vannak az egymás mellett játszó csoportok egymásra, támogatjuk a pozitív viselkedés megjelenését.

A játék fejlődésének általános tendenciáján túl figyelembe vesszük a fejlődés egyéni sajátosságait, fejlettségük különböző szintjét, eltérő aktivitásukat, érdeklődésük különbözőségét.

Az elegendő idő biztosítása

Úgy szervezzük a csoport napirendjét, hogy lehető leghosszabb játékidőt nyerjünk. Biztosítjuk a lehetőségét az esetleg elhúzódó, több napig játszható tevékenységeknek.

Játékeszközök biztosítása

A játékeszközök helyének meghatározásánál a gyermekek szemmagassága, a terem átláthatósága, a polcok elérhetősége a szempontunk.

Gondoskodunk arról, hogy a tárgyi eszközök hozzáférhetősége megfelelő, elhelyezésük biztonságos legyen. Olyan anyagokat, tárgyakat, eszközöket biztosítunk, melyek gyermekek élményeit, tapasztalatait előhívják, és/vagy barkácsolásra inspirálnak. Biztosítjuk a különböző évszakok udvari játék lehetőségeit, új lehetőségeket keresünk. Kiegészítő-játékokat készítünk, melyet aktuális szempontok szerint (pl. évszakok) szerint váltogatunk.

Tág teret biztosítunk az eszközök kiválasztásához, biztosítjuk a játékeszközök szabad birtoklásának lehetőségét.

Törekszünk arra, hogy megjelenjenek a játékeszközök között évszakkal, ünnepekkel kapcsolatos motívumok.

Lehetőséget teremtünk az elromlott játékok közös megjavítására, példát mutatunk ezzel a játékok megóvására, felújítására. A csoportszobáéval azonos feltételeket teremtünk a szerepjáték terén, az udvaron is.(nyár)

Az udvari játékeszközök szabályait, és a használat módjait megismertetjük a gyermekekkel.

A megfelelő játszóhelyek, mozgáslehetőséget szolgáló térfelosztás megvalósítása

Belső tér kialakításánál figyelembe vesszük a különböző jellegű játéktevékenységek kibontakozása érdekében a csoportszoba adottságait.

Biztosítjuk a tér változtathatóságának, átjárhatóságának, átalakíthatóságának lehetőségét, erre ösztönözzük a gyermekeket, a fiatalabb csoportban a kevés, de állandó bútorokkal való berendezést, míg a nagyobb csoportban mozgatható, a gyerekek által is elmozdítható bútorokat részesítjük előnybe. Biztosítjuk a játszóhelyet a nyugodt, elmélyült és az élénkebb, zajosabb játéknak is.

Állandó jelleggel biztosítjuk a szabad rendezkedést és kreatív tárgyhasználatot.

Játszóhelyek a csoport szobában:

Családi játékok tere: szobai, konyhai kellékekkel, imitációs kiegészítőkkel.

Mesesarok: nyugalmas hely, könyvekkel, kockákkal, terepasztalokkal.

Építő-közlekedő játékok tere: kockákkal, kirakó és összerakó játékokkal, közlekedési eszközökkel, állatokkal, természetes környezet felépítését inspiráló eszközökkel.

Rajzolás, festés, gyurmázás, kézimunka, barkácsolás helye: megfelelő eszköztárral, szerszámokkal, ösztönző anyagokkal.

Boltos játékhöz alkalmas polcok, kiegészítő eszközök, áruféleségek.

Különböző egyéb foglalkozások eljátszásának inspiráló eszközei: orvos, szerelő, postás, fodrász, tanító, rendőr, tűzoltó, fotós, mentős, sofőr stb.

Tapasztalat, élményszerzési lehetőségek biztosítása

Folyamatosan keressük a helyi lehetőségeket, óvoda környékén fellelhető helyszíneket, mely élményforrásul szolgálhat a gyermekek szabad játékának.

Keressük azokat az intézményeket (pékség, könyvtár, művészeti iskola, helyi képzőművészek kiállításai, arborétum, orvosi rendelő, különböző boltok) , akik szívesen bemutatják gyermekeknek a munkájukat. Keressük azokat a szülőket, akik érdekes foglalkozásukat szívesen bemutatják, mesélnek róla a gyermekeknek (rendőr, fafaragó, festőművész, szakács, cukrász, zenész stb.). Figyeljük a gyermekek jelzéseit, megjelenő élményeiket.

Támogatjuk a gyermeki törekvéseket, melyben közösen megbeszélve választanak új témát, esetleg alakítanak ki új játszóhelyet, szükség szerint segítjük a tovább lépési lehetőség meghatározását.

Támaszkodunk az internetre, és multikulturális szemléletből természetesen adódó pozitív lehetőségekre, az élményforrások színesítésére, játéktevékenység gazdagítására.

Társas kapcsolatok alakítása

Bizonyítottan tekintjük, hogy a játéktevékenység az erkölcsi szokás és normarendszer megalapozásának egyik legfőbb helyszíne.

Lehetőséget adunk arra, hogy minden gyermek szabadon választhasson társat a játékához. Ez magába foglalja a nem választást, a félrehúzódot, az egyedüllét lehetőségét is, amely a gyerekek éppúgy joga, mint az, hogy a közeledőket elutasítsa, ha az ajánlkozóval nem kíván közös tevékenységet folytatni.

Élünk a pozitív visszajelzés lehetőségével metakommunikatív/verbális síkon egyaránt.

Értékelést is alkalmazunk játéktémák felvetése, továbbfejlesztése, a játékokkal való bánásmód, vagy játékelrakás kapcsán.

Kihasználjuk a játéktevékenység sokszínű lehetőségeit a nemzeti és etnikai, migráns gyermekek differenciált támogatására.

Támazkodunk a játékeszközök, játéksituációk adta lehetőségekre a gyermekek beilleszkedésének, fejlesztésének elérése szándékával

Az óvodapedagógus játékbéli szerepe szabad játékban

A gyermekek játéktevékenységében elfogadó, biztosságot nyújtó, támogató attitűddel vagyunk jelen.

Támogatjuk a gyermekek játéktevékenységben megmutatkozó kreativitását.

Szem előtt tarjuk, hogy saját szerepünk a játék kibontakoztatására és nem a játék fejlesztése céljából hat.

A gyermekek partnerei vagyunk, éreztetjük velük, hogy érdekel minket az ő tevékenységük.

Segítjük a gyermekek megbeszéléseinek, játékkal kapcsolatos elképzeléseinek összehangolását, a megfelelő döntések megszületése érdekében.

Megfigyeléseket, tapasztalatokat gyűjtünk a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének

nyomon követésére. Kihhasználjuk a játékot a társas kapcsolatok indirekt

módon történő formálására, az együttműködő képesség fejlesztésére, társas

viszonyok tartalmának gazdagítására. Szerepünk a játék irányításában a

mindig rendelkezésre álló, együttműködésre és segítségre kész partner.

A játék során kialakult konfliktusok során törekszünk az okok feltárására,

rámutatunk a viselkedés és következménye összefüggésére, különböző

megoldási módokat tanítunk, azok alkalmazására szoltatunk.

A magányos gyermekek felkarolásával viselkedésmintát közvetítünk, pozitív

mintákkal segítjük a játékba való bekapcsolódását.

A gyermekek tevékenységébe való beavatkozást, annak mértékét mindig mérlegeljük. A beavatkozásunk leginkább a veszélyelhárítás, a túlzott agresszió megjelenése indokolja. Közvetlen beavatkozást csak akkor alkalmazunk, ha társait rendszeresen zaklató gyermekkel, vagy szomorúan magányos gyermekkel állunk szemben.

Játékformák

Gyakorlójáték

Az érzékszervi-mozgásos fejlődési fázis jellemző játéka.

A gyakorlójáték változatos eszközfeltételét biztosítjuk.

Szimbolikus-szerepjáték

Színlelő-, szerep-, fantáziajáték, bábozás, dramatizálás, alkotó játék, barkácsolás. Szimbolikus-szerepjátékot játékot figyelemmel kísérjük, biztosítjuk a kiteljesedéshez, és továbblépéshez szükséges feltételeket.

Bábjátékunkban törekszünk a mintaadásra, modellnyújtásra, tanítjuk a bábok technikai használatát. Élményeik, elképzeléseik dramatizált megjelenítéséhez feltételeket biztosítunk (ruhák, köpenyek, kiegészítők, fejdíszek).

Folyamatos tevékenységünk a különböző alapanyagok gyűjtögetése, mely a barkácsolás alapja. Alakítjuk a gyerekekben azt az igényt, hogy a hiányzó eszközeiket barkácsolással maguk is előállítsák.

Megismertetjük a gyermekeket a különböző alapanyagokkal, szerszámok használatával, egyszerűbb technikai fogásokkal.

Konstruáló játékok

Olyan tevékenység, mely több munkaelemet is magában hordoz, a megpróbálásból, utánzásból, felfedezésből táplálkozik. Tanítjuk a gyermekeket a különböző konstrukciós eszközök gyakorlati használatára, hogy képessé váljanak a konstruáló tevékenységre. Biztosítjuk az elkészült építmények bizonyos ideig történő megóvását, közösen „megcsodáljuk”.

Szabályjáték

Jellemzője a szabály dominanciája. A szabályjáték a tanulás része, de a szabad játékban is megjelenik, gyermeki kezdeményezésre.

Magyarázzuk a szabályokat pontos, érthető, tömör, szemléletes módon. A szabályok elsajátítását leginkább a közös tevékenységen keresztül valósítjuk meg. Különböző módon gondoskodunk az ismétlések elegendő számáról, hogy a megértés biztossá váljon. Az együttjátszás élményét a metakommunikatív megnyilvánulásainkkal fokozzuk.

Értelemfejlesztő játékok esetében kialakítjuk azt a szabályt, hogy a megkezdett játékot végig kell játszani.

Biztosítjuk a lehetőséget a gyermekek által kitalált szabályok szerint történő játékokra. Segítjük a gyermekeket abban, hogy a fejlettségüknek megfelelő játékot válasszák.

Játékgyűjteményt állítunk össze, amely olyan játékokat is tartalmaz, amelyeket felnőttek társaságában játszhatnak a gyermekek.

A szabad játék elsődlegességének biztosítása a szülőkkel, pedagógus és a nem pedagógus kollegákkal való együttműködésben

Törekszünk a gyermekek otthoni játékfeltételeinek megismerésére, igyekszünk a szülőkkel felfedeztetni a játék és az együttjátszás örömét.

Mintaértékű kommunikációkkal közvetítjük gondolatainkat a gyermekek, és a felnőttek felé.

A szülők mind többszöri bevonásával a csoport életébe, a nagyobb betekintés nyújtásával is a szabad játék elsődlegességének, fontosságának szemléletét alakítjuk.

A szabad játékkal kapcsolatosan igyekszünk minél több lehetőséget megragadni a szülők informálására, tájékoztatására, érdekes események közlésére, erre használjuk az óvoda megszokott, és innovatív kommunikációs csatornáit.

Az anyanyelvi nevelés megvalósítása a szabad játéktevékenységben

Mintát nyújtunk a gyermekek számára példaértékű beszéddel.

Figyelemmel kísérjük a szituációhoz kapcsolódó, viselkedést kifejező kifejezések, mondatok, mondatprozódiai elemek beszédbeli megjelenését.

Bővítjük a gyermekek aktív szókincsét.

A gyermek a tevékenységében találkozzon figyelmes, érdeklődő, beleegyező, de értő hallgatói magatartással.

Érdeklődve meghallgatjuk a játszó gyermekek közlését, kérdéseire készségesen válaszolunk, éreztetjük metakommunikációs jelekkel (mosoly, kedves pillantás, homlokráncolás), hogy követjük a játékot.

A HH és HHH gyermekekre figyelmet fordítunk a spontán párbeszédes helyzet szervezése, célzott és tervszerű anyanyelvi fejlesztés során.

Igyekszünk felismerni, és megfelelően reagálni a gyermekek játéktevékenység során közvetített kommunikációs jelzéseire.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- szívesen játszanak társaikkal
- érdeklődők, ötletesek, kezdeményezők
- játéktémáik változatosak, játékukban domináns a szerepjáték
- képesek a szerepeket egymás között elosztani
- játékukban irányításra és az alkalmazkodásra képesek
- konfliktus helyzetek megoldására törekszenek, vagy segítséget kének
- konstruáló játékban kitartóak, elmélyültek, építményeiket más játékokban is felhasználják
- szívesen barkácsolnak
- szívesen dramatizálnak, báboznak, megjelennek irodalmi élményeik
- ismerik és elfogadják a szabályjátékok szabályait, képesek régi játékokra új szabályt kitalálni

6. 1. 2. Az óvodapedagógus feladatai irányított játék terén

A tevékenységben a tudatosan tervező, kezdeményező, motiváló jelenlétünk legyen jellemző. A kezdeményezett tevékenységek időpontjának megválasztásánál mérlegeljük a szabad játék intenzitását.

Kezdeményezett játékok során figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, s mindenkor ehhez igazítjuk a fejlesztő játékot.

Saját terveinket, ötleteinket igazítjuk a gyermekek megnyilvánulásához, gondoskodunk a játékosságról, a játék dominanciájáról.

Lehetőséget adunk a gyermekeknek a maximális önkéntességre.

Az irányított játékok tervezésénél használjuk az óvodában összeállított, illetve adaptált gyűjteményeket.

Mozgásos szabály játékok

Kihasználjuk a mozgásos szabály játékok adta lehetőségeket komplexen, más tevékenységek során megtervezve, ezzel is játékosabbá téve a tevékenységet, illetve a mozgás fejlesztő hatását kihasználva.

Törekszünk sokféle, néphagyományon alapuló mozgásos játék megismertetésére, labdajátékok, ugróiskolák, karikázók.

Értelemfejlesztő szabály játékok

Minden olyan szituációban alkalmazzuk, amikor valamilyen készség, képesség fejlesztését célozzuk meg.

Anyanyelvi játékok

Aktualizáljuk és harmonizáljuk az anyanyelvi játékok kiválasztását az adott időszak feladataival, az adott gyermek képességeivel, esetleges hiányosságaival. Az anyanyelvi játékok kiválasztásánál használjuk a „Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában” című gyűjteményt. Gondoskodunk a csendes, nyugodt légkörről, mely lehetővé teszi a hibátlan szövegértést, kiejtést.

Drámajátékok

Olyan szituációs helyzeteket teremtünk, melyben sokrétű tevékenységgel a gyermekek önismeretre, lelki feltöltődésre tesznek szert, pozitív élethelyzetek megéléséről, kapcsolatfelvétel variációjának kipróbálásával érzelmeik egymásra gyakorolt hatásáról szereznek tapasztalatot.

Gazdagítjuk a gyermekek érzélemvilágát, önismeretét, mások külső és belső tulajdonságainak felismerését.

A drámajátékokkal támogatjuk a vélemény megfogalmazását, a cselekvés verbális leképezését, a gesztusok gyakorlását, az egymáshoz közeledést, egy megszokottól eltérő szituációban.

Fontos feszültségoldó lehetőséget ajánlunk: saját érzéseik, lelkiállapotaik megfogalmazása, megoldáskeresés.

6.2. Mozgás

Célunk

A gyermekek egészséges testi és mozgásfejlődésének elősegítése, a természetes mozgás és a testi képességek, készségek fejlesztésével az összerendezett, harmonikus mozgás alakítása, az egészséges életvitel megalapozása, a mozgás szeretetére nevelés.

Feladataink

Kiegyensúlyozott, nyugodt légkör megteremtése.

A testnevelés foglalkozások alapjaként kialakítjuk a nyugodt és kiegyensúlyozott légkört, minden egyes nap. Törekszünk arra, hogy a testnevelés foglalkozáson, a játékon és a játékosságon legyen a hangsúly a preventív, tartásjavító, mozgásfejlesztő gyakorlatok közben is.

Törekszünk kialakítani a tevékenységben a jó hangulatot a mozgás adta lehetőségekkel. Törekszünk arra, hogy türelemmel, játékosan motiváljunk minden gyermeket a mozgásban való részvételre.

Biztosítjuk a lehetőséget a mozgásfejlesztő eszközök szabad és kreatív használatára, alkalmat adunk a feladatvégzés önálló elgondolására, mozgásformák kitalálására.

Támogatjuk a gyermekek mozgásban megnyilvánuló önkifejező és önérvényesítő törekvéseit. A mozgásos feladatok végrehajtásánál segítjük a gyermeki törekvéseket, pozitív megerősítéssel értékeljük a végrehajtásra irányuló szándékot.

A testnevelés szervezésénél igyekszünk elérni, hogy minden gyermek időben beérjen.

Tárgyi feltételek biztosítása

Megteremtjük azokat a feltételeket, melyek elősegítik az egészséges fejlődést, növelik a szervezet ellenálló és teherbíró képességét.

Gondoskodunk a testnevelés foglalkozások eszközfeltételeiről. Olyan eszközöket használunk a mozgásfejlesztéshez, melyek tulajdonságai alkalmassá teszik a játékra. (kendők, szalagok, játékeszközök, dobozok, stb.)

Gondoskodunk arról, hogy a mozgásfejlesztő eszközök egy része álljon rendelkezésre a csoportszobában, biztosítva a szabadidős tevékenység lehetőségét. Biztosítjuk, hogy az eszközök mindig épek legyenek.

A szabadban tartott testnevelés során biztosítjuk a gyermekek megfelelő öltözetét.

Képességek és készségek fejlesztése

A mozgásanyag összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségét.

Törekszünk a gyermekek terhelhetőségének, mozgásigényének a pontos megismerésére. Keressük azokat az eljárásokat, mely a gyermekeket mozgásra ösztönzik, a lemaradást mutató gyermekek fejlesztését elősegítik.

A direkt gyakoroltatás helyett válogatunk a változatos, akár párhuzamosan futó, játékos gyakorlást eredményező szervezeti formák közül, melyek alapja a folyamatos mozgás, játék, játékoság. (köredzés, akadálypálya stb.) A párhuzamosan szervezett, jól differenciált feladatadással biztosítjuk a megfelelő ideig tartó, megfelelő terhelést nyújtó mozgást.

A verbális hibajavítás helyett alkalmazzuk a gyakorlatban nyújtott segítséget.

Kihasználjuk a megfelelő ideig tartó gyakorlás pozitív hatását a mozgásformák tökéletesítésére.

A csoportszobában támogatjuk a mezítlábas tornát.

Mindennapos frissítő tornát szervezünk. A gyermekek életkorától függően heti egy, ill. két irányított mozgásos tevékenységet teszünk lehetővé az óvodában, sportcsarnokban, uszodában, a szülők igényeinek megfelelően.

Vegyes csoport esetében a csoport életkor szerinti összetételétől függően mérlegelünk, hogy együtt, vagy a különböző életkorú gyermekeknek bontva szervezzük a testnevelés foglalkozást.

Szem előtt tartjuk, hogy a testnevelés legértékesebb anyagai a játékok, melyek mozgáskombinációra és a mozgástapasztalat bővítésére is lehetőséget adnak.

A mozgásformák, mozgáselemek bevezetése során keressük az alapozó, előkészítő gyakorlatokat. Támaszkodunk azokra a gyakorlatelemekre, melyeket már a gyermekek biztonsággal ismernek.

A mozgásfejlődés különböző fokán álló gyermekek esetében a különböző elvárásokat fogalmazzuk meg, s ennek megfelelően alakítjuk az értékelést is.

Példát mutatunk a gyermekeknek a teljesítmény, erőfeszítés tiszteletére.

Kihasználjuk a közös mozgásvégrehajtás társas kapcsolatokra gyakorolt hatását.

Párban végzett gyakorlatok esetében elősegítjük a kooperációs képességek, a társakhoz való alkalmazkodás fejlődését.

Beépítjük és alkalmazzuk rendszeresen a mozgásos feladatok során a tartásjavítást célzó feladatokat.

Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek többoldalú megtapasztalás útján szerezzenek képet önmagukról, testképükről.

Jelöljük a gyermek csuklóját kezességtől függetlenül a jobb oldalon szalaggal.

Testi képességek: erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése.

A testnevelési anyag összeállítása a következőképpen történik:

3-4 évesek körében nagyrészt természetes mozgásokat tartalmazzanak, a nagymozgások fejlesztését tartjuk kiemelt feladatnak, így dominálnak a természetes alapmozgások, valamint ezek gyakorlására alkalmas utánzógyakorlatok: (járások, futások, csúszások, mászások talajon, szereken, tárgyak alatt, felett, megkerüléssel, úszás, zenés játékos gyermektorna).

4-5 évesek körében ezek mellett nagyobb szerepet adunk a tér mozgásos megismerésére. Mozgásfejlesztésben előtérbe kerül a koordinációs és kondicionális képességek fejlesztése (egyensúlyérzék, szem-kéz, szem-láb koordináció) Kiemelt helyet kap az oldaliság tanítása. Úszásnemek elsajátítása, különböző labdajátékok.

5-6-7 évesek körében ezek mellett tervezünk gyakorlatokat, amelyek az alaklátás, formaállandóság fejlesztését szolgálják. Legcélzottabb az észlelés fejlesztése, tervezünk még ebben az életkorban a finommozgást fejlesztő gyakorlatokat (szerek fogásmódja, kisebb testrészekkel végzett gyakorlatok).

Lehetőséget teremtünk a keresztcsatornák fejlesztésére, látott-hallott minta lemozgására. Fejlesztjük a gyermekek mozgásmemóriáját.

Úszás, labdajátékok, szertorna megismerése.

Az anyanyelvi nevelés megvalósítása mozgásban

Törekszünk arra, hogy kommunikációnk legyen mintaértékű, bemutatjuk a gyermekeknek, hogy a mozgásos játékok nyelvezete sajátos, de nem nélkülözi a játékosságot, humort sem.

Utánzással, játékos mozgásmintával tanítjuk a mozgásvégrehajtáshoz szükséges kifejezéseket. A mozgásos játékok során gyakorlás közben ismertetjük meg a gyermekeket a saját testük ismeretét biztosító kifejezésekkel. Kihhasználjuk a térbeli tájékozódást segítő térirányok gyakorlását

a mozgás során. Világosan és egyénre szabottan fogalmazzuk meg az értékelést, ezzel erősítjük, támogatjuk a gyermekek énképének, önismeretének alakulását.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- szívesen mozognak a szabadban, a mindennapos és a nagy testnevelés során
- megfelelően kialakult, egészséges versenyszellemmel rendelkeznek
- mozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb
- testük arányosan fejlett, teherbíró
- mozgását, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes
- téri tájékozódásuk megfelelő
- testséma ismeretük megbízható, oldaliság kialakulása látható
- mozgásvégrehajtáshoz szükséges figyelemkoncentrációjuk kialakult
- eszközhasználatuk megfelelő
- differenciált feladatadás során élnek a felkínált lehetőségekkel.

6. 3. A külső világ tevékeny megismerésére nevelés (benne matematikai játékok)

Célunk

Olyan, az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat szervezése, amely során a gyermekek az őket körülvevő szűkebb és a tágabb természeti és társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, melyek az életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.

A gyermeki tapasztalatok gazdagítása sokszínű felfedeztetéssel, a környezet értékeihez fűződő pozitív érzelmi-cselekvő viszony kialakítása, a természeti társadalmi környezet megóvására nevelés.

A matematikai játékok a környező valóság formáival, mennyiségével, viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzés. Matematikai játékok segítségével a gyermekek megismerő és problémamegoldó képességének, motiváltságának fejlesztése.

Feladataink

Kiegyensúlyozott, nyugodt légkör megteremtése

Olyan légkört teremtünk, amelyben a gyermek számára nyilvánvaló, hogy feltétel nélkül, teljesítménytől függetlenül szeretik és elfogadják, bátorítják további próbálkozásaiban.

Biztosítjuk a gyermek számára a tevékenység végzéséhez szükséges időt.

Az óvoda kertjében saját zöldséges kertet művelünk a gyerekekkel.

Élmény, tapasztalatszerzés, lehetőségek biztosításáért megállapodtunk a helyi könyvtárral, művelődési házzal, arborétummal, meleg vizű stranddal, helyi galériával, hogy rendszeresen látogatjuk őket.

Lehetővé tesszük a természetben a spontán és irányított tapasztalatszerzést.

Tervezünk alkalomszerű megfigyeléseket, gyűjtögetéseket. Pl. séták, kirándulások, tervezett látogatások alkalmával.

Szervezünk folyamatos megfigyeléseket, pl. évszakhoz kapcsolódóan növények, állatok életmódjának megfigyelésére.

Keresünk olyan helyeket a környezetünkben, melyek rendszeresen látogathatók, melyek változásain keresztül megfigyelhető az évszakok változása, növekedés (pl. Duna-part, lovas tanya, Szakáts – kert, Huzella –kert : gödi arborétum). Élményszerzési lehetőségek forrásaként tervezzük a néphagyományokra épülő, kulturális értékeket hordozó események gyermekekkel való megismertetését, együttműködünk a helyi és környékbeli iparművészekkel, elfeledett mesterségeket ápoló mesterekkel.

A megismerés folyamatában hazánkkal, kapcsolatos tapasztalatokkal gazdagítjuk a gyermekeket. Keressük azokat a lehetőségeket (történelmi esemény vagy földrajzi érték), melyek a szülőföldhöz való pozitív élményeket aktiválja.

Biztosítjuk a lehetőséget a migráns gyermekek által behívható kulturális, hagyománybeli különbségek megismerésére.

Az óvodapedagógus szerepe

Tervezzük a néphagyományokhoz kapcsolódó események megismertetését, a hagyományörzés mai lehetőségeinek feldolgozását a gyermekekkel.

Irodalmi értékű anyaggal gazdagítva iktatjuk be a természet ünnepeivel való megismerkedést. Így kap helyet programunkban a

- A víz világnapja -március 22.
- A Föld világnapja –április 22.
- A madarak és fák napja –május 10.

- Az állatok napja –október 4.

Törekszünk a tapasztalatok több szempontú feldolgozására.

Élmények, emlékek feldolgozására törekszünk, támaszkodunk a gyermek tapasztalataira. A gyerekekkel együtt fedezzük fel a környezetet, ösztönözzük őket a természet szépségeinek meglátására. A gyermek tapasztalatainak rendezését játékos cselekvésbe ágyazva szervezzük meg.

Kihhasználjuk a váratlan események adta pozitív lehetőségeket. Rugalmasan kezeljük a kezdeményezések témáját, kihasználjuk egy-egy gyermek speciális ismereteit, érdeklődését, s ennek helyet keresünk az ismeretszerzés rendszerében, pl. csillagászat, bolygók, őslények, gépek.

Kihhasználjuk a gyermek-gyermek kapcsolatból eredő fejlesztő hatást, a spontán tanulás pótolhatatlan erejét. Megláttatjuk a gyakorlatban is az ember szerepét a természet megóvásában, a természetvédelemben.

Építünk a gyermek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére, és az önálló problémamegoldás iránti igényére.

Képességek, készségek fejlesztése

Az elmélyíteni kívánt tartalmakat mindig tapasztalással, cselekvéssel, cselekedtetéssel adjuk át.

Lehetővé tesszük, hogy az állatokat a természetes környezetükben figyelhessék meg. Biztosítjuk a gyermek számára a felfedezés, kísérletezés lehetőségét, a tapasztalatok bővítésével a gyermek érdeklődésének felkeltését, ill. ébren tartását.

Ösztönözzük a gyermekeket tapasztalataik szóbeli megfogalmazására.

Segítjük és támogatjuk a gyermekek önálló véleményalkotását.

Megalapozzuk a gyermekek döntési képességét a problémahelyzetet hordozó szituációk teremtésével.

Biztosítjuk, hogy a gyermekeknek lehetőségük legyen a tevékenységben megvalósuló tanulás során társaikkal közösen szerzett tapasztalatok feldolgozására, azok közös összegzésére, a spontán és irányított megfigyelésekből eredő vélemények ütköztetésére.

Megszervezzük az elhúzódó megfigyeléseken alapuló tevékenységek közé iktatott rendszerező alkalmakat.

Bátorítjuk a gyermekek ítélőképességének fejlődését.

Környezettudatos magatartás kialakítása

Környezettudatos modellt nyújtunk a gyermekeknek a természet tisztaságának megóvása érdekében.

Óvodai tankertünk segítségével közelebb hozzuk a gyermekeket a természethez. Alakítjuk a környezettudatos viselkedés szokásait, beépítve azokat a mindennapi életbe. Bevonjuk a gyermekeket a szelektív hulladékgyűjtésbe: papír, műanyagpalack stb.

Bemutatjuk a szelektív hulladék gyűjtés hasznát, a feldolgozás menetét.

Megláttatjuk gyermekekkel, tevékenységünk fontosságát.

Rávilágítunk a környezetszennyezés és élővilág közti ok-okozati összefüggésre.

A szülőkkel, óvodapedagógusokkal és nem pedagógus kollégákkal való együttműködés

Igyekszünk meggyőzni a szülőket a gyermeki kíváncsiság és kielégítésének fontosságáról.

A környezetvédelemre nevelés az óvoda minden dolgozójától és a szülőktől is megkívánja a példamutatást. A környezetszennyezés, vegyileg veszélyes hulladékok nem kerülhetnek be az óvodába, helyette törekszünk

természetes anyagok biztosítására. Keressük azokat az innovatív megoldásokat, amelyek gyermekekkel is megvalósítható környezetvédelmi feladatokat adnak

Dokumentáljuk rendszeresen az óvodában folyó környezettudatos nevelés eredményeit, ezzel is ösztönözzük a szülőket is közös munkára.

Szoros kapcsolatot tartunk fenn a helyi szervezetekkel –önkormányzat, településellátó szervezet- a környezetvédelemért, környezetünk tisztaságáért.

Az óvodapedagógus feladatai matematikai játékok terén

A matematikai játékok megtervezésénél figyelembe vesszük a gyermek érdeklődési körét, fejlettségét.

Biztosítunk egy- egy művelet megvalósításához több variációs feltételt, biztosítjuk a felfedezés örömét, a differenciált készség, képességfejlesztést.

Tapasztalatgyűjtés közben kiaknázzuk a matematikai műveleteket is hordozó lehetőségeket.

Biztosítjuk a lehetőségét, hogy a gyermekek változatos eszközökkel, érdeklődésüknek megfelelően, tevékenységbe ágyazva szerezzenek matematikai ismereteket.

Olyan problémahelyzeteket teremtünk, amely a gyermekeket gondolkodásra, problémamegoldásra, lehetőségeinek kipróbálására készíti.

Gondot fordítunk a matematikai ismeretek pontos, egyértelmű megfogalmazására .Olyan tevékenységeket szervezünk, melyek alkalmasak matematikai relációk felismerésére, téri tájékozódó-képesség fejlesztésére.

Matematikai játékokkal a gyermekek kompetenciájának fejlesztését célozzuk: (érzékelés, észlelés megfigyelés fejlesztése)

Játékos tevékenységek, játékok keretén belül ismertetjük meg különböző tárgyak, összefüggések között mérhető viszonyokat, ismertetjük fel az ok-okozati összefüggéseket, sorrendiséget, szintézis-analízis műveletét.

Megláttatjuk a napi tevékenység folyamán a matematikai relációkat: formák, mennyiségek, összességek.

Az anyanyelvi nevelés megvalósítása külső világ tevékeny megismerése során

Elegendő időt, lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek a megfelelő számú interakcióra, mely megalapozza verbalitásuk fejlődését. Gyarapítjuk a gyermekek szókincsét a megfelelő információ szerzésével, fogalmak körének bővítésével, új fogalomrendszer kialakításával. Ezzel aktivizáljuk a gondolkodási műveleteket, és a gyermekek beszédét. A környezet megismerésére nevelés tartalmával, és a hozzá kapcsolódó tevékenységekkel sokszorozzuk meg a gyermekek szókincsét, kontextusos beszédet, kommunikációs viselkedésmódját.

Minél több lehetőséget adunk a spontán beszéd formáinak széleskörű gyakorlására, a metakommunikáció egyre változatosabb megoldásaira, összefüggő, kontextusos beszéd alkalmazására.

Fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- tapasztalatokat gyűjtenek a természeti és társadalmi környezetből, ok-okozati összefüggéseket ismernek fel
- saját személyükkel kapcsolatos általános tájékozottságuk megfelelő : testséma, testük kiterjedése, elhelyezése, téri irányok felismerése...
- érdeklődve kísérik figyelemmel a szűkebb környezetben található növényeket és állatokat
- gondoskodva védik, óvják kertünk természeti kincseit
- a természetből szerzett tapasztalataikat szívesen megjelenítik vizuális tevékenység során
- érdeklődnek a matematikai relációk iránt, biztos téri tájékozódó-képességgel rendelkeznek, mely az iskolában a betűfelismerés, megkülönböztetés alapja.

Elemi ismeretekkel rendelkeznek:

- önmagukról, környezetükről
- tudják nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását
- ismerik, és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés szabályait
- felismerik a napszakok- ismerik szűkebb lakóhelyüket, környezetükben élő állatokat, növényeket, azok gondozását, védelmét
- felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez megóvásához szükségesek
- elemi mennyiségi ismereteik vannak

6. 4. Vers, mese

Célunk

Az irodalom sajátos szóhasználatával, stílusával, írói eszközök gazdagságával, a korosztálynak megfelelő irodalmi élmény nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése, anyanyelvi nevelés és a lelki illetve erkölcsi funkciók egészséges működtetése.

Feladataink

Kiegyensúlyozott, nyugodt légkör megteremtése . Minden nap találkoznak a gyermekek irodalmi művel. Óvodapedagógusi döntés eredménye, hogy melyik szituációban mennyire van szükség teljes csendre, ilyenkor kötelezővé tesszük az egész csoport részvételét a tevékenységben (bábműsor, vetítés). Az irodalmi anyagok feldolgozásában igény szerint tesszük lehetővé a kötetlen részvételt. Használjuk a mesemondás megnyugtató, álomba ringató szerepét a pihenés megkezdésekor.

Tárgyi feltételek biztosítása

Biztosítjuk a mesehallgatáshoz, vershallgatáshoz, mondókázáshoz szükséges meghitt mesesarkot. Olyan eszközöket biztosítunk, amelyek segítik a gyermekek átélését, megnyugvását,lehetőséget biztosítanak meghitt tevékenység folytatására. (párnák, takarók)

Tárgyi feltételeink (bábok, fejmaszkok, jelmezek, kellékek) folyamatos bővítésével adunk lehetőséget a gyermekeknek irodalmi élményeik sokoldalú feldolgozására. Felhasználjuk a zenei nevelés eszközeit, hangszereket, hanghordozó eszközöket az irodalmi nevelés feladatainak megvalósításához

Az óvodapedagógus szerepe

A vers, mese, mondóka anyag kiválasztásánál a népi, klasszikus és kortárs irodalmi anyag mellett kihasználjuk a migráns gyermekek kulturális háttéréből adódó nevelési lehetőségeket.

3-4 évesek körében ismételtük 5-6 mondókát, 3-4 verset (4-8 soros) a gyermekekkel. Hangozzon el ugyanennyi vers, csak meghallgatás céljából.

Tervezünk új mesét 3 – 4 hetente. A tevékenység 5-7 percnél ne legyen hosszabb időtartamú. Minden nap tervezünk mesehallgatást, versmondást, s alkalmazzuk azt a gyermekek igénye szerint a nap folyamán.

4-5 évesek körében válogatunk a legjobb költőink gyermekeknek való, népköltészeti ihletésű, vagy eredeti játékötletet tartalmazó verseiből.

Kapjanak helyet a vidám, groteszk, humoros versek.

Tervezünk 2-3 kiolvasót, 6-7 rövid verset (8-10 sorból állót). Mondunk sok verset vershallgatás gyanánt. Tervezünk két hetente új mesehallgatást.

Szerepeljen a repertoárban 2-3 részből összekapcsolódó mese is. Beépítjük az éves anyag elrendezésébe az előző évben megismert mesék ismétlését.

5-6-7-8 évesek körében tanítunk a gyermekeknek 6-7 kiszámolót. Célunk elérni, hogy a gyermekek szívesen mondogassanak 6-8 verset (10-12 soros).

Válogatunk 15-20 szép magyar mesét, mely témaköre kiszélesedhet.

Kezdeményezünk minden korosztályban önkéntes/irányított, önkéntes/önálló tevékenységet, mely a mű feldolgozásához kapcsolódik.

Kihasználjuk a versmondásra a nap folyamán adódó spontán helyzeteket.

Törekszünk az élményszerű előadásmódra. Nyelvileg csak tisztán érthető szöveget adunk elő. Az előadásunk fő szabálya a beszéd zenei elemeinek érvényesítése, a személyesség megléte. Tapintattal kezeljük a gyermekek

világképének alakulását. Élünk a versek, mesék, mondókák szorongást oldó, vigasztalást nyújtó szerepével az óvodai élet mindennapjaiban.

Rábízzuk a gyermekekre a vers értelmezését, ha kérdésük van, válaszolunk nekik, beszélgetünk róla. Törekszünk a gyermekek verselő kedvének fenntartására, az ismétlés, gyakorlás változatos és fenntartó erejű motiválására.

Előnybe részesítjük az élő verset, mesét, ellensúlyozzuk ezzel az otthonról hozott televíziós, videós élményeket. A diafilmek közül értékes, színvonalas műveket választunk. A mese, vers, mondóka mondogatásakor pozitív érzelmeket keltünk a gyermekek között. Bátran variáljuk a könyvből és fejből történő mesélést, tudatában mindkettő gyermekre gyakorolt hatásával.

A meséket, verseket, elbeszéléseket az irodalmi alkotások szereplői által képviselt erkölcsi tulajdonságok megismerésére is alkalmazzuk, elősegítjük, hogy a gyermekek erkölcsi tapasztalatokat szerezzenek az irodalmi művek segítségével, hozzanak ítéletet, fogalmazzák meg véleményüket a gyermekek, ha erre igényük van.

A gyermek önálló mesélésében tapintatosan veszünk részt, óvatosan kerekítjük ki a gyermek mondanivalóját, vagy bővítjük mesetöredékét.

A mese, vers világából merített kifejezésekkel gyarapítjuk a gyermek szókincsét.

Nem gyakoroltatjuk unalomig a verseket, egy hosszabb foglalkozás helyett inkább a naponta többszöri rövid versmondást választjuk.

Erősítjük a pozitív viszonyt a gyermek és az irodalom között.

Képességek, készségek fejlesztése

Segítjük a gyermekek irodalmi élményének feldolgozására tett kísérleteit, bátorítjuk az önállósági törekvéseket az irodalmi mű reprodukálása során.

Segítjük a gyermeki önkifejezés fejlődését a saját vers, mesealkotás

kibontakoztatásával.

Támogatjuk a gyermekek által kezdeményezett mese, versfeldolgozó tevékenységeket:

fantázia játékok, dramatizálás, beszélgetések stb.

Az irodalmi tevékenység ábrázolással és/vagy mozgással való kombinálására motiválunk, elősegítve a gyermeki önkifejezés, kreativitás fejlődését. Törekszünk arra, hogy a mesélés, verselés, mondókázás minden nap legyen élő, ezzel is biztosítjuk a gyermekek irodalmi fogékonyságának megalapozását, anyanyelvük fejlesztését. Tartózkodunk a szövegmondás folyamatosságának megtörésétől, mert ezzel akadályozzuk a gyermek belső képfelepítését. Kezdeményezünk minden korosztályban önkéntes/irányított, önkéntes/önálló tevékenységet .

A szülőkkel, óvodapedagógusokkal, és nem pedagógus kollégákkal való együttműködés

Igyekszünk meggyőzni a szülőket az otthoni mesélés fontosságáról, hogy otthon is legyen a gyermekeknek mesekönyve. Bátorítjuk, hogy a meseélmények feldolgozására otthon is legyen lehetőség.

Az anyanyelvi nevelés megvalósítása vers, mese terén

A megfelelő anyagválasztással, kifejező előadásmóddal alapozzuk meg a gyermekek anyanyelvi, beszéd-kommunikáció fejlesztését.

Kihasználjuk az irodalmi művek adta lehetőséget a helyes beszédritmus, hangsúly, hanglejtés gyakorlására.

Támaszkodunk az irodalmi művek szókincsgyarapító hatására. Alkalmazzuk az irodalmi alkotásokat a beszédfejlesztés megvalósítására.

Mesemondás segítségével valósítjuk meg a gyermekek folyamatos beszédre nevelését, a választékos kifejezések használatát, oldjuk a gyermekek beszédgátlását.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- szívesen hallgatnak mesét, verset, mondókat
- szívesen mondanak mesét, verset, mondókat
- szívesen vesznek részt bábozásban, dramatizálásban
- megkezdett mesét képesek folytatni
- a mese szereplőiről felismerik a mesét
- képesek a hallott mese felidézésére, reprodukálására van kedvenc meséjük, kedvenc mesekönyvük, vigyáznak a könyvekre .

6. 5. Rajzolás, mintázás, kézi munka

Célunk

A gyermekek élmény és fantáziavilágának gazdagításával a képi, szabad önkifejezés fejlődésének elősegítése. A gyermekek vizuális képességei, készségei, tér, forma és színeképzete gazdagítása, az esztétikai érzékenység, szép iránti nyitottság, igényesség alakítása.

Feladataink

Kiegyensúlyozott, nyugodt légkör biztosítása .

Olyan légkört alakítunk ki, mely alkotásra ösztönzi a gyermekeket.

Élményszerzési lehetőségek biztosításával, és a mese, vers, ének eszközeivel gazdagítjuk a gyermekek belső képét.

Alakítjuk az ábrázoló tevékenységekhez kapcsolódó szokásokat (kézmosás, festőköpeny, stb.).

Tárgyi feltételek biztosítása

Megteremtjük a feltételeket a gyermek képi, plasztikai kifejező képességeinek kibontakoztatásához.

Törekszünk a természetes, egészségre ártalmatlan anyagok felhasználására, az esztétikus, jó minőségű eszközök biztosítására, az ízléses dekorációra, minden eszköz kifogástalan minőségére.

Hangulati, tárgyi feltételekkel motiváljuk a gyermekeket a spontán, belülről fakadó tevékenységre.

Tanítjuk a gyermekeknek az eszközök célszerű, balesetmentes használatát.

Az óvodapedagógus szerepe a képességek és készségek fejlesztése terén

Figyelembe vesszük a gyermekek különböző egyéni képességeit.

Bátorítjuk és erősítjük a kreatív megmozdulásokat.

Támogatjuk a gyermekek önkifejezését, kreatív megnyilvánulásait.

Erősítjük a gyermek alkotókedvét, önbizalmát, ezzel támogatjuk ábrázolási törekvéseit.

Figyelemmel kísérjük az építés egyéni próbálkozásait, buzdítunk, dicsérünk.

Formaalkotás során (agyagozás) támaszkodunk a felmerülő „valamire hasonlít” élményre, bátorítjuk a további próbálkozásra.

Megismertetjük a technikákhoz kapcsolódó lehetőségeket, ösztönözzük őket a gyakorlásra.

Festés során megmutatjuk a technika gyakorlati kivitelezését, hagyjuk az önálló próbálkozást, a színek, a tevékenység örömét érvényesülni.

Technikai variációkkal biztosítjuk a gyermekek választási lehetőségét, míg az új technikákat egyenként is gyakoroltathatjuk, sok segítséggel magyarázattal.

Kihasználjuk a felhasznált anyagok több szempontú tapasztalatszerzésre alkalmas tulajdonságait, melyet tapintás, szaglás, látás esetleg ízlelés útján szerezhetnek. A munkára szánt időt a gyermek képességeihez igazítjuk.

Szervezünk múzeum-, galéria-látogatást, megtervezzük a láttatni kívánt tartalmat, múzeumokban, könyvekben bemutatjuk híres festők által készített műalkotásokat.

A nyári és téli hónapokban is biztosítunk sok lehetőséget az ábrázoló, építő tevékenységre.

Nyári hónapokban az összes technika, míg télen a hóból történő építés kerüljön az udvaron előtérbe.

Megalapozzuk a személyes mintákkal az esztétikai érzékenységet, a szép iránti nyitottságot, a vizuális élmények befogadására való nyitottságot.

Képalakítás:

Biztosítjuk a tetszés szerinti színválasztást, színhasználatot. Nézegetünk, beszélgetünk rajzokról, festményekről.

Bátorítjuk a vizuális ritmus kialakítását. Változatos alapot biztosítunk az ábrázoláshoz, különböző méretű, színű, minőségű papírral.

Megismertetjük a gyermekekkel a festés, rajzolás, ragasztás, karcolás munkafogásait, illetve ezek ötvözési lehetőségeit.

Plasztikai munkák:

Biztosítjuk a különböző anyagok gyurkálgatásának, formálgatásának díszítésének lehetőségét. Felhasználjuk a plasztikai munkákhoz a közösen gyűjtött terméseket, természeti tárgyakat. Kihaszználjuk a tárgyak felületük, anyaguk adta lehetőséget tapasztalatszerzésre.

A gyermek bármilyen alkotását tiszteletben tartjuk, kezeljük azt értéként. Az ábrázolás során elkészült munkák kiállításakor a gyermekek szemmagasságában helyezük el az alkotásokat..

A szülőkkel, óvodapedagógusokkal és nem pedagógus kollégákkal való együttműködés:

Keressük a módját, hogy szülők, ismerősök körében élő művészek munkájával, esetleg alkotó tevékenységével megismerkedjenek a gyermekek.

Támogatjuk, hogy a szülők otthon is biztosítsanak lehetőséget a tevékenységekhez. A gyermekek munkáit folyamatosan bemutatjuk a felnőtteknek (faliújság).

Az anyanyelvi nevelés megvalósítása rajzolás, mintázás, kézi munka során

Lehetőséget adunk a vizuális tevékenységek közben a beszélgetésre, cselekvésekre, testrészek, színek, formák megnevezésére. A megszerzett verbális ismereteket később tesszük pontosabbá.

Biztosítjuk, hogy legyen jelen a vizuális tevékenység minden mozzanatában az óvónő és a gyermek beszéd és kommunikációs kapcsolata.

Fejlesztjük a vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáit: megszólítás, kérdés, aktív szókincs bővítését, véleménynyilvánítást, eszközök, anyagok megnevezését.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- önállóan használják az ábrázolási technikákat
- ismerik és megnevezik az alapszíneket, alkalmazzák a vizuális tevékenység során
- ismerik és megnevezik az árnyalatokat, alkalmazzák a vizuális tevékenység során
- ábrázolásuk során egész lapot betöltő alkotást hoznak létre, alkalmazzák a síkbeli irányokat
- ceruzafogásuk megfelelő, nyomhagyásuk erőteljes
- alkotásaikban egyéni vonásokat fedezhetünk fel
- szívesen készítenek plasztikai munkát
- ollóhasználatuk szabályszerű, szívesen alkalmazzák azt
- ismerik a kézimunka munkafogásait, azokat szívesen alkalmazzák

6.6. Ének, zene, énekes játék

Célunk

A zenei képességek fejlesztésén túl, a zenét értő és szerető gyermekek nevelése, a zene, énekszó, énekes játék segítségével a zenei anyanyelv megalapozása.

Feladataink

Kiegyensúlyozott, nyugodt légkör teremtése .

Olyan hangulat létrehozásának megteremtésére törekszünk, ahol a gyermekek bátran kifejezésre juttathatják gondolataikat érzelmi indítékból fakadó énekléssel.

A zenei anyag igényes kiválasztásával alakítjuk a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Megteremtjük a zenei nevelés alapvető feltételeit, a tudatos fejlesztő hatásokat, melyek a gyermekek zenei igényének kielégítésére szolgálnak. Minél több alkalmat teremtünk a gyermekek ösztönös alkotó hajlamának kibontakoztatására. A tevékenység megszervezésénél törekszünk a gyermeki aktivitás, zenei tevékenység ébrentartására.

Tárgyi feltételek biztosítása

A zenei nevelés eszközeiként biztosítjuk a hangszereket, jelképeket. Biztosítjuk a gyermek számára egyszerű ritmus kiemelésére alkalmas hangszereket.

Zenei anyag összeállítása

A zenei anyagot az óvodai törzsanyagból válogatjuk össze.

A zenehallgatási anyag összeállításánál irányelvünk az értékes, igényes zenei kínálat egyszerű népdalokból, műdalokból, énekes, vagy hangszeres eladásokból válogatva, beépítjük a nemzeti, etnikai, migráns gyermekek által képviselt kultúra zenei anyagát is.

A gyermekek zenei nevelését 3 éves távlatra tervezzük:

3-4 évesek körében a dalanyagot összeállítjuk 5-7 mondókából, 10-14 játékdalból, 2-3 műdalból, ügyelünk a mondókák, dalok terjedelmére: a mondókák 2-4 motívumból álljanak, a dalok 8-12 ütem (4-6motívum), a tevékenységek időtartamát 10-15 percnél nem tervezzük hosszabbra.

4-5 évesek körében a dalanyagot összeállítjuk 4-6 mondókából, 12-15 játékdalból, 3-4 műdalból. Bővül a mondókák hossza 4-6 motívumra, a dalok hossza 12-16 ütemre, megjelennek a szerepcserék, körjátékok, sorgyarapító és párválasztó játékok, a tevékenység időtartama év végén legfeljebb a 20-25 percet éri el.

5-6-7évesek körében a dalanyagot összeállítjuk 15 mondókából, 30 gyermekjátékdalból, 5-6 műdalból, mondókák hossza 6-12 motívum, a dalok 12-18 üteműek. Megjelenik a tizenhatod, a hangterjedelme 6 hang távolság. Nagycsoportosoknál tervezünk irányított tevékenységet, melynek időtartama év végéig 20-30 percre növekedik.

Az óvodapedagógus szerepe a képességek, készségek kibontakoztatása terén

Biztosítjuk a napközbeni spontán zenei élményeket. Arra törekszünk, hogy legyen természetes a különböző tevékenységek alatt az óvodapedagógus dúdolgatása, énekelgetése.

Törekszünk a jó színvonalú hangszeres játék begyakorlására. Olyan alkalmakat teremtünk, amelyben a gyermekek különböző hangszerek hangjával ismerkedhetnek.

Ösztönözzük a gyermekeket minél több dallamfordulat rögzítésére.

A szöveges dallamok rögzítését a többszöri gyakorlással, énekléssel érjük el, nem erőltetjük a gyermekeket.

A játékos utánzó mozdulatokat ízlésesen, természetes egyszerűséggel hajtjuk végre.

Folyamatosan segítjük a gyermek aktivitását, kezdeményezését.

A zenei fordulatokban kihasználjuk a spontaneitás lehetőségeit.

Mondókákat, dalokat, ölbeli ringatókat alkalmazunk a beszoktatási időszakban is. Kihhasználjuk a cirógatók, ringatók, énekek örömszerző funkcióját..

Biztosítjuk a körülményeket a zenei kreativitás megjelenéséhez, legyen ez a gyermek önkifejezésének egyik lehetősége.

A zenei készségek, képességek fejlesztésébe tartozik a dallamfelismerés, dallambújtatás, halk-hangos különbség, hangszín felismerés, egyenletes lüktetés, dalritmus érzékeltetése, tempóváltás, esztétikus mozgás, hangszeres játékok. Támaszkodunk az ünnepek hangulati előkészítésénél a zene, a dal adta lehetőségekre, fokozottan törekszünk az igényesség biztosítására.

A szülőkkal, óvodapedagógus és nem pedagógus kollégákkal való együttműködés

Zenei feladataink megvalósításában keressük azokat a szülőket, akik munkájuk, vagy hobbijuk révén, zenei téren gyakorlattal rendelkeznek, készek a gyermekekkel történő közös zenélésre, éneklésre, hangszeres játékra, táncrea.

Támaszkodunk azokra a szülőkre, akik e téren eltérő kulturális tapasztalattal rendelkeznek. Szoros kapcsolatot tartunk fenn az alapfokú művészeti nevelést biztosító általános iskolával.

Az anyanyelvi nevelés megvalósítása ének, zene, énekes játékban

Támaszkodunk az éneklés nyújtotta pozitív hatásra, amely a gyermekek beszéd szervei koordinált mozgásának fejlesztésére, a hangzók helyes ejtésének gyakorlására, esetleges beszédhibák korrigálására irányul.

Biztosítjuk, hogy a dalok, énekes játékok fejlesszék a fogalomalkotást, gyarapítsa a gyermekek szókincsét.

Kihasználjuk az ének-zenei tevékenységeket, énekes játékokat a különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlására.

Fejlesztjük a beszéd és zenei hallás képességét. Gyarapítjuk a gyermekek szókincsét, beszéd és kommunikációs képességeit a változatos énekes játékokkal.

Fejlődés eredményei az óvodáskor végén

- szívesen, önállóan is játszanak énekes játékokat
- szívesen énekelnek egyénileg is
- ismerik az egyenletes lüktetést, ismerik a ritmust, érzékeltetni is tudják
- társaik és hangszerek hangját felismerik
- különböző térformákat alkalmaznak, egyszerű táncmozdulatokat utánoznak, ismernek
- felismerik a halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors közötti különbséget .

6. 7. Munka jellegű tevékenységek:

Célunk

Olyan tevékenység szervezése mely célra irányul s elvégzése hozzájárul az önállósodáshoz, a gyermekek közötti társas kapcsolatok alakításához, a közösségért végzett tevékenység értelmének örömeinek átéléséhez.

Feladataink

Kiegyensúlyozott, nyugodt légkör biztosítása .

Támaszkodunk a munka játékkal megegyező sajátosságaira, ugyanakkor erősítjük és fejlesztjük a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait.

Megteremtjük mindenféle munkában az önálló munkavégzés lehetőségét.

Figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, törekszünk arra, hogy minden gyermek megfelelő munka jellegű tevékenységet végezzen.

Ösztönözzük a gyermek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését. Igyekszünk elérni, hogy gátlásos, visszahúzódó gyermekek is bekapcsolódjanak, és aktív részesei legyenek a közös munkának.

Tárgyi feltételek biztosítása

Megteremtjük a munkavégzés feltételeit. Napirend tervezésénél elegendő időt biztosítunk a munkajellegű tevékenységek elvégzésére.

Keressük azokat a munkafogásokat, amelyeket a gyermekek otthonról hoznak, erre alapozzuk a munka jellegű tevékenység elemeit, eszközeit.

Képességek, készségek fejlesztése

Naposi munka

A naposok kiválasztását az óvodapedagógus által megadott rend szerint végezzük, mindenki kerüljön sorra anélkül, hogy erőltetnénk a tevékenység vállalását. Megismertetjük a naposokat a tennivalóik tartalmával, sorrendjével, gyakorlati segítséggel juttatjuk el a gyermekeket az önállóságra. Biztatjuk a gyermekeket a társaiknak nyújtott szóbeli, vagy gyakorlati segítségnyújtásra. A naposok feladatát a déli étkezés előtti teendőkben jelöljük meg oly módon, hogy ne vonjuk ki emiatt a játéktevékenységéből a gyermekeket.

Alkalomszerű munkák

Megnevezzük a különböző, környezetük rendjét, helyreállító tevékenységeket, a kisebb megbízatásokat, egymásnak nyújtott segítségadást. A munka bevezetésénél együtt végezzük a gyermekekkel a munka jellegű feladatot. Bemutatjuk és elmondjuk, hogy mit várunk el a gyermekektől.

Udvari, kerti munka

Ennek során igyekszünk pozitív érzelmeket kelteni a gyermekekben a környezetük iránt. Élősarok készítésével teremtünk még több lehetőséget növények, magvak megfigyelésére, bővítjük az akvárium, terrárium kialakításával. Tanítjuk, és következetesen ellenőrizzük a kerti szerszámok szabályoknak megfelelő használatát.

A kerti munka tervezését összehangoljuk a környezeti nevelés aktuális feladataival.

Megismertetjük a gyermekekkel a különböző kultúrákban fellelhető, miénktől eltérő tevékenységeket, segítve ezzel a multikulturális szemlélet megvalósulását. Támogatjuk a különböző munkajellegű tevékenységek spontán megjelenését, pl. játékban-terítés, takarítás stb., ehhez a megfelelő eszközöket biztosítjuk. Megismertetjük a gyermekekkel az adott munkaeszközöket, azok használatát, munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét. Törekszünk a munkavégzéshez szükséges készségek alakítására, szokások rögzítésére. Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, s a munkavégzés mennyiségét is fokozatosan növeljük.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek kapjanak tartalmilag gazdag, változatos feladatokat. A csoportban dolgozó felnőttek egyike se végezze el a gyermekek helyett a feladatot, s ne javítsa ki a gyermek előtt, akkor sem, ha indokolt.

Támogatjuk, bátorítjuk a munka jellegű tevékenységek során a gyermekek önálló kezdeményezéseit, egyéni törekvéseit. E mellett támaszkodunk a közös munkavégzés személyiségfejlesztő hatására: alkalmazkodóképesség fejlődése, egymás támogatása, kooperáció fejlődése. A pozitív attitűddel bíró óvónő-dajka kapcsolatban a gyermekek érezzék az azonos elvárást, az azonos szabályokat, az értékelés azonos szempontjait.

Gyakoroltatással, a munka céljának megláttatásával, önálló munkavégzéssel fejlesztjük a gyermek képességeit, törekszünk a feladatok differenciált megfogalmazására, az egyéni képességek figyelembevételére.

Szervezünk a csoportban végezhető tevékenységeket fiúknak, lányoknak egyaránt, megalapozva a nemek társadalmi egyenlőségének elősegítését, teret adunk a munkavégzés során a fiúk udvarias viselkedésének, pl. előzékenység, segítőkészség.

Az önkiszolgáló munka és a csoportért végzett munka jellegű tevékenység

eredményeinek tudatosításával megláttatjuk és elismerjük az elvégzett munka jelentőségét.

Konkrét, reális és fejlesztő hatású értékelést nyújtunk a munka végeztével.

A szülőkkel, óvodapedagógus és nem pedagógus kollégákkal való együttműködés

Felhívjuk a szülők figyelmét a gyermek munkájának tiszteletben tartására.

A csoportban végzett munkajellegű tevékenységekben az arányos munkamegosztást preferáljuk, ennek fontosságát kommunikáljuk a szülők felé.

Biztosítjuk a munkavégzés során a dajkákkal az összehangolt, közösen elfogadott nevelési elveken alapuló gyakorlatot.

Az udvarrészek gondozásánál igénybe vesszük a dajkák segítségét.

Az anyanyelvi nevelés megvalósítása a munka jellegű tevékenységben

Kihasználjuk, hogy a munka jellegű tevékenység a gyermekek számára aktív tevékenység, ezáltal a tanulás egyik forrása, és így a beszédnevelésünk eszköze is.

Támaszkodunk a munka jellegű tevékenységek nyújtotta lehetőségekre a beszéd és kommunikációs képességek fejlesztése során.

Élünk a munkajellegű tevékenységek során kialakuló beszélgetések, bemutatások, spontán beszédfordulatok alkalmazásával. Gazdagítjuk a gyermekek szókincsét a munkavégzéshez szükséges speciális kifejezésekkel, eszközök neveinek gyakori alkalmazásával.

Szerepel a gyermekekkel folytatott párbeszédben: a megszólítások udvarias formája, a cselekvésre felszólítás, szóbeli instrukciók, az együttes tevékenységekhez kapcsolódó modellnyújtás, utánzásra késztetés verbális kifejezései, kérés, buzdítás, dicséret különböző megnyilvánulási formái.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végén

- szívesen vállalkoznak naposi feladatokra, csoportért végzett tevékenységekre
- a naposi tevékenység elemeit ismerik, önállóan képesek elvégezni, feladataikat teljesen átlátják
- önállóan részt vesznek a csoport átrendezésében, ismerik a bútorok, tárgyak nevét
- az óvoda épületében biztonságosan közlekednek, a rájuk bízott feladatokat elvégzik
- a kerti munkákban aktívan részt vesznek, önállóan kezdeményeznek
- az önkiszolgáló munka eredményei az egészséges életvitel megalapozása c. fejezetben

6. 8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célunk

A gyermek kompetenciáinak , a teljes személyiség fejlődésének támogatása a gyermek szükségleteire épített tanulással.

A gyermeki szükségletek egymásra épülését figyelembe véve és kielégítve szervezzük meg a tanulást támogató környezetet.

Maslow: Az emberi szükségletek hierarchiája:

biológiai, fiziológiai szükségletek

biztonság szüksége (védettség, állandóság, életritmus..)

szociális, társas szükséglet (szeretet, megértés, elfogadás..)

elismerés, megbecsülés szüksége

tudás szüksége

önmegvalósítás szüksége

Feladataink

Építünk a gyermekek már meglévő ismereteire, lehetőséget biztosítunk a cselekvő aktivitásra, közvetlen sok érzékszervi megtapasztalásra, felfedezésre, a kreatív ötletek kivitelezésére, önálló tevékenykedésére.

Tervezzük a tevékenységekben megvalósuló tanulást az előzetes tapasztalatokra, élményekre, a képességek aktuális fejlettségére építve.

A gyermekek tevékenységének értékelése személyre szóló, és pozitív. Különös figyelmet fordítunk a FI-MO-TA (figyelem-, mozgás- és tanulási nehézségekkel küzdő) gyerekek szűrésére és fejlesztésre. Egyéni igényeikhez alakítjuk a teret, az időt, a feladatokat, az elvárásokat, s természetesen az értékelést is.

Szervezzük párhuzamosan, differenciált tevékenységeket.

Nagyobb teret nyitunk a párhuzamos tevékenységekkel a gyermeki önállóság, elmélyülés, érdeklődés előtt.

A tevékenységek harmonikus arányait biztosítjuk, a játék elsődlegességét tartva szem előtt. A kezdeményezett tevékenységek időpontját függővé tesszük a szabad játék intenzitásától, a gyermekek által kezdeményezett tanulástól. Beiktatunk a párhuzamos tevékenységek közé olyan tevékenységeket is, melyben az óvodapedagógus irányítása egy bizonyos ideig megvalósul. (pl. technika megtanítása, mikrocsoportos tevékenység a nagycsoportosokkal).

Projekttervet készítünk a feldolgozandó anyagok elrendezésére. A projektterveket az évszakok köré csoportosítva építjük fel.

Az anyagfeldolgozáshoz leginkább illeszkedő ütemtervformát választjuk.

Az éves tanulási tervet úgy állítjuk össze, hogy az tartalmazza az óvónő repertoárját, az évszakokhoz, ünnepekhez kapcsolódó tevékenységeket.

Gyakoroljuk fokozottan a párhuzamos tevékenységek során a megosztott figyelmet, mérlegelve mindenkor, hogy az mikor, és mire irányul hangsúlyosabban. Megfelelő motivációval biztosítjuk a gyermekek könnyed bekapcsolódását egy - egy tevékenységbe.

Kialakítjuk azt a szokást, hogy a játékát megszakító gyermek visszatérhet megkezdett tevékenységéhez, munkája befejeztével, ezt társai is tolerálni fogják. Biztosítjuk a gyermekeket arról, hogy ha szeretnék, egy érdekes tevékenységet többször is fogunk kezdeményezni, ha a kezdeményezés során a játékuk folytatása mellett döntenek.”Holnap is játszunk ilyen.”
Biztosítjuk a hátránykompenzációt, tehetség gondozást.

Képességek, készségek fejlesztése

Alakítjuk a kooperatív képességeiket.

Az éves tanulási terv tartalmát a gyermekek már meglévő tapasztalatainak, élményeinek, érdeklődésének ismeretében alakítjuk ki.

Megfigyelést végzünk a gyermekeket érdeklő témák feltérképezésére.

Megkérdezzük a gyermekeket az őket érdeklő témákról.

Időt adunk a gyermekek érdeklődéséből kiinduló témák feldolgozására is.

Az általunk kezdeményezett tevékenységek során már a tartalom előkészítésébe is bevonjuk a gyermekeket.

A választás, döntés lehetőségével a cselekvés, tapasztalás, felfedezés szintjén történik az ismerkedés, teret biztosítunk a kreativitásra.

Segítjük az iskolai beilleszkedést közvetve a személyre szabott pozitív értékeléssel, tanulási képességek és készségek differenciált fejlesztésével.

Felkínálunk sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos tevékenységet a gyermekek számára.

Törekszünk a gyermeki személyiség fejlesztésére, az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembevételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával.

A tevékenységben megvalósuló tanulás formái

Utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás – szokások alakítása.

Spontán játékos tapasztalatszerzés.

Cselekvéses tanulás.

Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.

Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.

Gyakorlati problémamegoldás.

Irányított játékok.

A tanulás szervezeti keretei

Spontán tanulás

Kezdeményezett önkéntes/irányított, önkéntes/önálló tanulás

Kötelező, irányított tanulás

7. Gyermekvédelmi feladataink

Célunk

Az egészséges életvitel megalapozásából adódóan a megelőzés elsődlegességének biztosítása intervenciós gyakorlattal. Az óvodába járó gyermekek körében a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, a kompenzálásra megfelelő eljárás kidolgozása, gyakorlati megvalósítása, esélyegyenlőség biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai

Gyermekvédelmi munkánk eredményesnek tekinthető, ha ki tudjuk szűrni a valamilyen szempontból rászoruló gyermeket, a problémát felismerjük, ha a támogató magatartásban a megfelelő segítőt megtaláljuk, ha tevékenységünk eredményeképpen csökken a problémás esetek száma.

A befogadó környezet megteremtése, az esélyegyenlőtlenségek csökkentése, egyenlő hozzáférés, a multikulturális integráció lehetőségének biztosítása.

Felmerülő probléma kiszűrése, javaslattevés a gyermekvédelmi felelős felé, jelzési kötelezettség a családsegítő szolgálat felé, nevelési segély megítélésének véleményezése.

Óvodavezető feladata

Kapcsolatfelvétel az illetékes gyermekvédelmi szervekkel, anyagi támogatás megítélése, nevelési segélyre történő felterjesztés.

Kötelező támogatási formákról dönt az önkormányzati rendeletek, jogszabályok alapján: alanyi jogon járó étkezéstámogatás, rendszeres nevelési segélyben részesülők ingyenes étkeztetése. Saját hatáskörébe tartozó döntés

alapján megítélt támogatás: szociális alapon megítélhető étkezés támogatás juttatása.

Gyermekvédelmi felelős feladata

A gyermekvédelem területén történő jogszabályi változások nyomom követése, a gyermekvédelmi szervekkel történő kapcsolattartás, az intézmény gyermekvédelmi munkájának koordinálása.

Gyermekvédelmi munkánk legfontosabb feladatai:

1. Gyermekek ,családok megismerése .

Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni eltérő szükségleteit, személyiségjegyeit, individuumát. Mindezt állandó, több szempontú megfigyelés alapján ismerjük meg.

A családok életvitelét feltárjuk, megismerjük szükségleteiket, a gyermekekkel való foglalkozás tartalmát, módját, (családlátogatás, folyamatos fogadóórák, szülői értekezlet, óvodán belüli, kívüli beszélgetések stb. formájában)

A speciális szükségletű gyermekeket kiszűrjük (tehetséges, beilleszkedési, magatartási , tanulási nehézségekkel küzdő, allergiás, beszédhibás, enyhén sérült stb.) A segítségnyújtás családhoz illesztett formáinak alkalmazása, illetve az óvodai életünkbe integrált egyéni fejlesztések alkalmazása, logopédus, gyógytestnevelő, pszichológus, fejlesztő pedagógus által.

2. A neveléshez nyújtandó segítségadás koordinálása

Speciális szükségletű gyermekek számára bevonjuk az óvodán

belüli erőforrásokat: pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus.

Anyagi háttértől függően étkezési hozzájárulást biztosítunk a rászorulóknak . A szülőket tájékoztatjuk a helyi segítő akciókról.

3. A szülők közreműködésre inspirálása az óvodai életben

A szülőket bevonjuk a kirándulásokba, nyári üdülésekbe, közös játszódélutánokba, közös munkákba, pedagógiai jellegű előadások meghallgatásába.

Értékeket közvetítünk, segítünk a problémák jó megoldásának megtalálásába (szülői klub, előadás, modellnyújtás)

A szülők és a pedagógusok körében szemléletet formálunk, ápoljuk, ébren tartjuk a szociális érzékenységet. Megfigyeléseinket folyamatosan rögzítjük a személyiséglapokban.

4. Kapcsolattartás a segítő, speciális szolgáltatást nyújtó szervezetekkel

A szülőket tájékoztatjuk a segítő szervezetekkel való kapcsolattartás lehetőségeiről, módjáról (orvos, védőnő, Nevelési Tanácsadó, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő, iskolai gyermekvédelem, Caritas, Vöröskereszt)

Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a térségben működő segítő szervezetekkel. Jelzés kötelezettségünket betartjuk a családsegítő szolgálat felé. A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekekről készült statisztikákat eljuttatjuk az illetékes szervezetekhez. Az óvodából kikerülő gyermekvédelmi gondoskodásban részesített gyermekek további sorsát nyomon követjük, a tanulságokat, tapasztalatokat feldolgozzuk, további munkánkban felhasználjuk.

8. Az óvodai élet megszervezésének elvei

8. 1. Személyi feltételek

Pedagógusképünk

Kritériumait meghatározza az európai humanista értékrend, amelynek leglényegesebb eleme az élet és az ehhez kapcsolódó emberi értékek tisztelete. Elfogadása, igenlése mindannak, ami az egyén és a közösség érdekét szolgálja, és elutasítója, mindannak ami akár az egyén, akár a közösség kibontakozását gátolja. Olyan felelősséggel rendelkező személyiség, akinek feladata, hogy megőrizze, gazdagítsa önmagát, az emberi közösséget, a természetet, mely otthona, amely hatalma alatt is áll, amelyet őriznie is kell.

Aki:

életigenlő, bizakodó, tud örülni, tud konfliktusokat feloldani, rendelkezik a kor tudományos eredményein alapuló ismeretekkel és világgéppel.

alkotó és kritikus, aki saját és mások munkáját, eredményét megbecsüli

másik ember személyiségét elfogadni képes

korszerű műveltséggel, fejlett készségekkel és képességekkel rendelkezik

a gyermekek emberi méltóságát tiszteletben tartja

szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésekben való részvétel

útján gyarapítja, rendelkezik az élethosszig tartó tanulás igényével.

Szeretnénk, ha óvodánkat a mindig vidám, kiegyensúlyozott, derűs felnőtt

kollektíva jellemezné, ha gyermekek előtt olyan felnőtt kapcsolat állna mintául,

mely mentes a feszültségtől, a mai világra igen jellemző intrikáktól, durvaságtól,

konfliktusoktól. Célunk, hogy lássanak példát a gyermekek és szülők is

arra, hogy a közös cél érdekében nagycsaládként kooperálva, egymás

értékeinek maximális elismerése mellett oldjuk meg mindennapi feladatainkat.

Óvodánk nyitva tartásának egészében a nevelőmunkát mi, óvodapedagógusok irányítjuk.

Mindenképp példát szeretnénk nyújtani kapcsolataink ápolásában.

Mi az óvodapedagógusok, óvodai nevelésünk kulcsszereplői vagyunk, segítők, támogató elfogadó attitűddel modellet, mintát jelentünk a gyermekek számára. Munkánk maximális elvégzéséhez összehangolt, előre jól megtervezett, szervezett tevékenységre van szükség. Ahhoz, hogy munkánkat eredményesnek mondhassuk, minden dolgozó munkájára szükségünk van, mert életünk, csak akkor halad gördülékenyen, ha mindenki beleteszi a maga szakértelmét maximálisan, legyen az kertész, konyhás, takarító, dajka néni vagy óvodapedagógus.

Szeretnénk munkánkat azzal teljessé tenni, hogy erre a szakértelemre igényt tartunk és beépítjük hétköznapijainkba.

Óvodapedagógusaink a következő továbbképzéseken vettek részt az utóbbi években:

- „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” 30 órás akkreditált képzés
- „Mozdulj, ügyesedj!” Speciális prevenciós és korrekciós torna óvodások és kisiskolások testnevelésében 60 órás akkreditált továbbképzés
- Atipikus alternatívák konferencia, továbbképzés – Apor Vilmos Katolikus Főiskola

Óvodánk belső továbbképzési rendszere, célja:

A különböző szakmai múlttal rendelkező pedagógusok ismerjék meg egymás munkáját, szerezzenek tapasztalatokat az egyes csoportlátogatások

biztosításával. A különböző továbbképzések tartalmát a pedagógusok tovább-, átadják egymásnak.

Szakmai munkánk során kidolgozzuk azokat a szempontokat, értékelő lapokat, amelyek segítséget nyújtanak munkánk elemzéséhez, az ellenőrzéséhez.

8. 2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a helyi nevelési programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét berendezését oly módon alakítjuk, hogy az a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa az egészségük megőrzését, fejlődését.

Igénybe vesszük az óvoda létesítményét a helyi, ingyenes programjaink megszervezéséhez. Lehetővé tesszük mozgás és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak számukra hozzáférhető módon, és a gyermekek biztonságára figyelve helyezük el. Gondoskodunk a megfelelő munkakörnyezet biztosítására az óvoda munkatársai számára.

Biztosítjuk olyan tér kialakítását az óvoda épületén belül, ahol a szülők és pedagógusok számára zavartalan beszélgetés, fogadóóra, egyéb megbeszélés lebonyolítható.

8. 3. Az óvodai élet megszervezése

Csoportok szervezése

Óvodánkban 2 csoport működik, csoportbontásban.

A gyermekek csoportba sorolásánál maximálisan igyekszünk a szülők és a gyermekek érdekeit szem előtt tartani, például testvérgyermekek egy csoportban, vagy külön szeretnének járni.

A csoportok összeállításánál igyekszünk homogén csoportokat létrehozni.

Napirend, heti rend:

A napirendünk, heti rendünk kialakítása helyi igények, lehetőségek figyelembevételével rugalmasan történik.

Az óvodai életrend megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat (etnikai, vallási), figyelembe vesszük a napi élet szervezésnél a gyermekek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését.

Kiindulópontnak a program alkalmazásakor a gyermekek fő tevékenységét, a szabad játék dominanciáját tekintjük.

Kialakítjuk a tevékenységek közötti harmonikus arányt, szem előtt tartjuk a játékra fordított idő elsődlegességét.

A részben folyamatos napirend kialakításával, rugalmas változásaival lehetőséget adunk az óvodai élet egészében az elmélyült párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekre, elegendő időt biztosítunk arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, elvégezhessék. Az óvodai életünk megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van.

Gondozási tevékenységünk során folyamatosan nevelünk, építjük kapcsolatainkat a gyermekekkel, egyúttal segítjük önállósodásuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

A napirend kialakításánál két fázist tervezünk: szeptember 1- május 31-ig és június 1-augusztus 31-ig terjedő időszakot.

A nyári időszakban az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával törekszünk az évszak adta lehetőségek örömteli kihasználására a változatos tevékenységek, lehetőségek segítségével. A heti rend kialakításánál az aktuális téma köré csoportosított élményfeldolgozás, különböző tevékenységi területek összehangolása a célunk.

Napirendünk időkeretei

Tevékenység	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7-8 évesek
Játék, egyéb tevékenységben megvalósuló tanulás	5 óra 30 perc- 6 óra	6 óra 45 perc- 7 óra 15 perc	7 óra 50 perc
Előkészület az étkezéshez, étkezés	2 óra- 1 óra 45 perc	1 óra 30 perc- 1 óra 15 perc	1 óra
Öltözködés, egyéb testápolási teendők	1 óra 45 perc- 1 óra 30 perc	1 óra 15 perc- 1 óra	1 óra
Pihenés	2 óra 30 perc	2 óra- 1, 5 óra	1,5 óra
Mindennapi testnevelés	15 perc	15 perc	20 perc

A tevékenységben megvalósuló tanulás szervezeti keretei

Életkor	Irányított tanulás	Kezdeményezett önkéntes/irányított önkéntes/önálló tanulás	Kötelező irányított tanulás	Időtartam:
3-4 év	Mozgásfejlesztés + Frissítő torna	Külső világ tev. megismerése Rajzolás, festés, Vers, mese, Ének, zene		10-15perc
4-5 év	Mozgásfejlesztés + Frissítő torna	Rajzolás, festés. Vers, mese, Külső világ tev. megismerése	Ének, zene Külső világ tev. megismerése	20-25 perc
5-6-7-8 év	Mozgásfejlesztés + Frissítő torna	Rajzolás, festés Külső világ tev. megismerése Vers, mese	Ének, zene Külső világ tev. megismerése	30-35 perc

Dokumentum rendszerünk

Nevelésünk tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az általunk készített nem kötelező feljegyzések és dokumentumok is szolgálják.

Ezek a következők:

Saját csoportnaplóval rendelkezünk.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése a gyermek fejlődési naplójába kerül.

Tanügyi egyéb dokumentumaink: mulasztási napló, felvételi napló, éves munkaterv, törzskönyv.

8. 4. Az óvoda kapcsolatai

Célunk a különböző nevelési szinterek munkájának, nevelő hatásának összehangolása.

A kapcsolattartásunk szinterei

Az óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését, ezért család-óvoda kapcsolat kiemelt fontosságú.

Óvodai nevelésünkben nagy szerepet játszanak az egyéb nevelési intézmények:

bölcsőde, iskola, egyéb közművelődési intézmények.

Az óvónő feladatai a családdal való együttműködés terén

Megismertetjük a szülőkkel az óvoda programját, nevelési elveit.

Bemutatjuk a szülőknek az óvodai nevelés legfőbb sajátosságát, mely a szabad játék elsődlegességét tartja szem előtt.

Megismertetjük a szülőkkel az óvoda szokás szabályrendszerét, megláttatjuk velük ennek fontosságát.

Elismerjük a szülők szerepét, gondoskodunk arról, hogy a szülők és a nevelőtestület viszonyát a kölcsönös tisztelet és elismerés jellemezze.

A családok dönthetnek arról, hogy melyik mód számukra a legmegfelelőbb a programba való bekapcsolódáshoz.

Éreztetjük a szülőkkel, hogy az óvodai életben való részvételüket értékeljük, s bármilyen mértékben kapcsolódnak be, mindenképpen szívesen látjuk őket. A gyermekekre és a család erősségeire összpontosítunk és keressük a pozitív visszacsatolásokat.

A családokra vonatkozó információkat bizalmasan kezeljük.

A gyermekek beilleszkedése a szülőkkel közös megegyezés alapján, a lehető legoptimálisabb módon történik.

Szülői értekezleteken (szeptember, február) tájékoztatjuk a szülőket az aktuális feladatokról, a csoport életében bekövetkezett és tervezett változásokról, programokról, aktuális intézkedésekről.

A szülői értekezleteken jelenléti ív és jegyzőkönyv dokumentálja az elhangzottakat. Fogadóórák tartása a szülőkkel való előzetes megbeszélés alapján történik. A fogadóórákon elhangzottakról feljegyzés készül.

Fogadóórát tartunk minden olyan esetben, amikor nevelési vagy egyéb probléma merül fel akár a szülő, akár az óvodapedagógusok részéről, vagy a gyermekek fejlettségi szintjének megbeszélésének céljából, a felmérési eredmények bemutatása céljából.

Nyílt napot tartunk minden év tavaszán, ahol a szülő betekinthez, részt vehet gyermeke, óvodai életében.

Stratégiai tervet, cselekvési tervet készítünk a csoportban felmért szükségletek alapján, intervenciós gyakorlattal valósítjuk meg. a családoknak nyújtott segítséget. A stratégiai tervben jelöljük a családi nevelés gyakorlatát segítő, szükség esetén igénybe vehető óvodai szolgáltatásokat: pszichológus, gyermekjóléti szolgálat, egészségügyi intézmények.

Jelöljük a családok támogatására kialakított tervben azokat a fórumokat, melyek keretén belül közelről megtapasztalhatja a szülő a pedagógiai módszereket, elveket, attitűdöket, ahol tapasztalatokat szerezhet a szülő az óvodai tevékenységekről.

Mindennapossá tesszük a szülők szemléletformáló tájékoztatását, az óvodai értékek közvetítését akár előadások, faliújságra helyezett, honlapon megjelenő cikkek stb. segítségével. Bevonjuk a szülőket a gyermekekkel együtt megvalósuló tevékenységekbe. Élünk a szemléletformálással a környezettudatos nevelés kialakításában, közös programokat szervezünk, vagy folyamatos tevékenységeket: papírgyűjtés, műanyagpalack gyűjtés, madáretető készítés stb. Élünk a szemléletformáló lehetőségünkkel a gyermekek iskolai beilleszkedésének való előkészítésében. Törekszünk a szülők meggyőzésére, hogy ez a tevékenység nem külön feladat, hanem egy 3-4 évig tartó nevelési folyamat eredménye.

Megerősítjük a szülőket abban, hogy az óvoda, az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével kiegészíti a családi nevelést.

Tájékoztatjuk az iskolába menő gyermekek szüleit a gyermekek aktuális fejlettségi szintjéről, a fejlesztési lehetőségekről, írott formában, ennek a dokumentumnak az iskolába való eljuttatásának módjáról.

Bevonjuk a szülőket egy-egy projekt feladat megvalósításába, akár foglalkozás, hobby bemutatása kapcsán.

Támaszkodunk azokra a szülőkre, akik segítségére lehetnek a multikulturális nevelésben.

Olyan ünnepi alkalmakat szervezünk, amelyeken a szülők is részt vehetnek. Létrehozunk olyan cselekvési tervet, mely a támogatásra szoruló családok számára nyújtható lehetőségeket tartalmazza.

A cselekvési terv részletes kidolgozását, a konkrét tervek egyeztetését fogadóórán beszéljük meg a szülőkkal.

A családi nevelés pozitív attitűdjeiből kiindulva dolgozzuk ki a közös munka lépéseit, mely a gyermek fejlettségének mérlegelésére, az erősségekre épül. Segítjük a szülőket gyermekük viselkedésének értelmezésében.

A megfelelő minta adása mellett szem előtt tartjuk a család egyéni stílusát akár kommunikációról, akár nevelési elvekről van szó.

A stratégiai és cselekvési tervek a csoport dokumentációjában, a gyermekvédelmi terv mellékleteként kerüljenek elhelyezésre.

A szülők közössége meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet a nevelési intézmény által szervezett, nem ingyenes szolgáltatások megvalósításánál nem lehet túllépni. (kirándulások, kulturális programok, az egészséges életvitel támogatására szolgáló tevékenységek)

Együttműködés a bölcsődével

Fontos feladatunk, hogy az átmenetet a bölcsődéből az óvodába ne kísérje érzelmi megrázkódtatás. A gondozónőkkel kialakított kapcsolatunkkal kívánjuk megkönnyíteni a gyermekek megismerését. Kölcsönös nyitottsággal érvényesítjük a folyamatosságot a két intézmény között.

Bemutatjuk az óvodát a gondozónőknek, megismertetjük az óvoda életét,

mindennapjait. Pedagógiai fórumok keretében megismerjük egymás munkáját. Meglátogatjuk a gyermekeket a bölcsődében, esetleg szülői értekezleten is részt veszünk. Lehetőséget adunk a gondozónőknek, hogy a gyermekeket meglátogassák, ill. az átmenet időszakában ez legyen rendszeres a csoportok életében.

Együttműködés az iskolával

Zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és iskola nevelőmunkájának kölcsönös megismerését. Kapcsolatunkban érvényesüljön a kölcsönös nyitottság.

Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek pozitív élményekkel találkozzanak az iskolai élettel iskolalátogatás, különböző kiállítás, előadás keretében, melyet a művészeti nevelés egysége ad meg.

Az óvoda-iskola kapcsolatában a kölcsönös bizalom legyen a fő elv, megismerjük az elsőosztályos követelményeket, nevelési elveket.

Lehetőséget biztosítunk a tanítónők óvodai látogatására. Figyelemmel kísérjük a gyermekek iskolai beilleszkedését. Az óvoda-iskola kapcsolatban alkalmazzuk a partneri elégedettségmérés eredményeit, visszajelzéseit.

Tájékoztatjuk a tanítókat, hogy a kimenő gyermekek aktuális fejlettségi szintjét, és a fejlesztési feladatokat tartalmazó dokumentumot a szülőktől kérhetik. Az általános iskolával egyező kompetencia-alapú készség-, és képességfejlesztési programmal dolgozunk. Keressük a kapcsolatot a tanítókkal a gyermekek átmeneti jellemzőinek megismerése érdekében. A család, a gyermek érdeklődésével, igényeivel, képességeivel harmóniában segítünk általános iskolát választani.

Kapcsolat közművelődési intézményekkel:

Sajátos lehetőségeiket (könyvtár, galéria, művelődési ház) használjuk fel tudatosan nevelő munkánkban, mely folyamatos kapcsolatot jelent.

Kapcsolatunkban érvényesül a kétoldalú nyitottság.

Kapcsolat egészségügyi intézményekkel:

Az egészségügyi intézményekkel való kapcsolatunk megszervezése áll egyrészt a védőnő és gyermekorvos munkájának biztosításából, valamint a látás, hallás, fogászati szűrések megszervezéséből.

Igénybe vesszük az egészségügyi dolgozók segítségét szakmai kérdésekben, problémás helyzetek megoldásában.

Egyéb kapcsolataink:

Szociális intézményekkel, gyermekjóléti szolgálattal, fenntartóval, Nevelési Tanácsadóval, SZMK-val, PSZSZI-vel tartott kapcsolatunk konkrét esetekkel kapcsolatban tervezzük.

Kapcsolatunkban jellemző nyitottságunk, kezdeményezésünk.

9. Érvényességi rendelkezés

A helyi nevelési program érvényességi ideje a nevelőtestület határozata alapján:

2018. szeptember1.- 2021. augusztus 31.

A nevelési programunk nyilvánosságra hozatalának módjai:

az óvoda vezetője ismerteti a szülői közösséggel

a csoportok óvónői ismertetik a szülőkkel a tanévnyitó szülői értekezleten

a program rövidített változata a csoportok faliújságján megtekinthető

a program dokumentációja bármikor megtekinthető a vezetői irodában

a házirend tartalmazza a nyilvánosságra hozatal módját , megtekinthető az óvoda honlapján.

A helyi nevelési program felülvizsgálatát 3 évenként tervezzük.

A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

törvényi jogszabályváltozás

fenntartói feladatváltozás

szerkezeti átalakítás

minőségfejlesztő munka eredményeiből adódó változás

Előírás a programmódosítás előterjesztéséről:

Írásbeli előterjesztés az óvodavezető felé .

Az írásbeli előterjesztéssel a mindenkori munkaközösség vezetőt ruházzuk fel .

Az írásbeli előterjesztés lehetséges, ha ezt a testület 50%+1 fő igényli .A

részletes szóbeli előterjesztés a nevelőtestületi értekezleten.

Legitimációs záradék

Véleményezte:

.....Balázs Anna.....

óvodavezető

2018. 09.01.....

dátum

Elfogadta:

.....dr. Bíró Tiborné.....

A nevelőtestület képviselője

2018.09.01.....

dátum

Jóváhagyta:

.....Deák Zoltán.....

.....

Fenntartó

2018.09.01.

dátum